

Domeniul: Științe umaniste - Filologie

TEZĂ DE DOCTORAT

– REZUMAT –

Adrian Păunescu – studiu monografic

Student-doctorand:
Manuela
MURARU (PINTEA)

Conducător științific:
Prof. univ. dr.
Gheorghe GLODEANU

Comisia de evaluare a tezei de doctorat:

Președinte: Prof. univ. dr. hab. **Oliviu Felecan**
- Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca
Conducător științific: Prof. univ. dr. **Gheorghe Glodeanu**
- Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca;

Referenți:

Prof. univ. dr. **Alexandru Cistelecan**
- U.M.F.Ș.T. „G.E. Palade” Târgu Mureș
- Conf. univ. dr. **Georgeta Orian**
- Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia;
- Prof. univ. dr. hab. **Cornel Munteanu**
- Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca.

– Cluj-Napoca –
2024

CUPRINS

ARGUMENT	5
CAPITOLUL 1. BIOGRAFIE SUMARĂ DINTR-O „VIAȚĂ DE EXCEPȚII”19	
CAPITOLUL 2. POEZIA	33
2.1. Poezia de dinainte de 1989	33
2.1.1. Climatul politic și scriitorii	33
2.1.2. Generația '60 – Reabilitarea literară	58
2.1.3. Adrian Păunescu în spiritul generației '60	72
2.1.4. Militantism și frondă în poezia de dinainte de 1989	93
2.1.4.1. Cultul conducătorului. Poetul de curte	104
2.1.4.2. Atitudini critice de frondă.....	116
2.1.4.2.1. Condiția țăranului	129
2.1.4.2.2. Cultul eroilor. Aducerea în actualitate a unor personalități istorice și literar	139
2.1.5. Atitudini critice camuflate.....	161
2.1.6. Valențele iubirii în poezia păunesciană	180
2.1.7. Tablouri de familie. Întoarcerea în timp.....	201
2.2. Poezia de după 1989 – poetul, în lipsa cenzurii.....	219
2.2.1. Lirica de atitudine – poetul, un angajat etic.....	219
2.2.2. Mesianismul în poezia lui Adrian Păunescu.....	242
2.2.2.1. Condiția poetului	242
2.2.2.2. Poeziile dedicate Basarabiei	257
CAPITOLUL 3. PROZA.....	267
3.1. Proza fantastică.....	267
3.1.1. Fantasticul ca formă de manifestare.....	267
3.1.2. Aspecte ale personajului în proza fantastică	307
3.1.3. Simboluri și semnificații în proza fantastică.....	333
3.2. Proza de călătorie.....	346
3.3. Epica jucăușă.....	358
CAPITOLUL 4. – GAZETARUL, POLEMISTUL, OMUL-SPECTACOL.....	363
4.1. Adrian Păunescu – tânărul gazetar sub cupola poeziei	363
4.2. În dialog cu personalitățile timpului. Studii literare, recenzii ...	370
4.3. Fenomenul <i>Flacăra</i>	385
4.4. O antologie a valorilor	398
4.5. În întâmpinarea scriitorilor contemporani	413
4.6. Între polemică și necesitatea de găsire a liniștii interioare	425

CAPITOLUL 5. SRIITORII ȘI LUMEA.....	443
5.1. <i>Sub semnul întrebării</i>	443
5.2. În dialog cu lumea, vorbind despre lume.....	459
CONCLUZII.....	474
REFERINȚE.....	483
LISTĂ DE PUBLICAȚII	508

Cuvinte cheie:

lirism, emoție, ambiguizare, discurs, metaforă, solidaritate, poem, sentimente, profunzime, creație, exuberanță, frumusețe, copilărie, iubire, schimbare, registru, frondă, compromis, camuflaj, viziune, militantism, țărani, eroi, mesianism, negare, pâine, turme, copil, spovedanie, ninsoare, ploaie, iarnă, primăvară, fericire, suferință, moarte, despărțire, floare, șah, familie, povară, rugă, strigăt, sistem, minciună, nedreptate, libertate, luptă, tragedie, România, fraternitate, fantastic, terifiant, povestire, personaj, frică, jurnal, dublul, dezumanizarea, călătorie, aventură, datorie, gazetar, recenzie, interviu, amintire, spectacol, revistă, personalități, generație, lume, dialog, interviu, opinie, analiză, descătușare.

Contactul cu o operă vastă, constituie o imensă provocare și presupune obligativitatea unui studiu elaborat, derulat pe mai multe paliere. Scrierea amplă semnată de Adrian Păunescu, justifică o imensă forță creatoare care a reușit să modifice perspectivele impuse de rigorile timpului. Forța operei, dar și energetismul propriei vieți, a dat naștere unei personalități complexe care a concurat (voluntar sau nu) unui sistem politic de anvergură. Având un temperament vulcanic, efervescent, impozant, artistul a reușit să ofere întâi de toate, un vers amplu, o lirică devenită copleșitoare cu timpul, torențială prin capacitatea de a genera emoție, de a provoca, de a arăta lumii că tot ceea ce există se poate transforma în poezie. Devenit el însuși un etalon al patriotismului, poetul va ajunge să producă indignare și admirație, găsind soluții în cele mai dificile momente.

Punctul de pornire în vederea întocmirii studiului de față, îl constituie aspectul legat de complexitatea poetului capabil să creeze, indiferent de circumstanțe. Cântărețul neliniștit al patriei sale, a surprins în versuri tot ceea ce i-a oferit viața, astfel că, poezia condensată în marea *Carte a cărților de poezie*, după cum o numește, a avut abilitatea de a fotografia fiecare detaliu real, sentimental sau proiectat în imaginația scriitorului. Chiar dacă de multe ori a respins comoditatea canonică și a mai alunecat spre clocotul cotidian, până la un moment dat (prin anii '80), a reușit să se mențină pe o poziție echilibrată, dar tumultul existențial a copleșit versul rafinat.

În esență, încă de la primele volume, se conturează profilul unui scriitor complex, iar îndoielile nu fac decât să îi sporească notorietatea. Profilul liric al primei etape de creație, se pliază pe modelul impus de generația '60, când scriitorii reușesc să creeze o literatură nouă, menită să readucă în actualitate poezia interbelică, promovând spiritul exuberant, viziunea plenară a existenței, versul eliberat de canoane. Cu alte cuvinte, se dorește o revenire spre ceea ce a fost altădată poezia, recuperându-se valorile anihilate de „obsedantul deceniu”.

Considerate volume de referință în debutul scriitorului, *Ultrasentimente* (1965), *Miei primii* (1966) și *Fântâna somnambulă* (1968), creionează decisiv profilul tânărului poet situat în paradigma generației sale, iar schimbarea atitudinii lirice de după 1971, odată cu volumul de versuri *Istoria unei secunde*, îi fundamentează poziția superioară în ierarhia valorilor liricii românești. Ascensiunea se produce inclusiv în anii '80, cu volume care cunosc un tiraj – record, de până la 80.000 de exemplare, precum: *Manifest pentru mileniul III* (1985), *Locuri comune* (1986), *Viața mea e un roman* (1987) sau *Într-adevăr* (1988).

O nouă lucrare de anvergură, prin care se anunță o personalitate complexă și un spirit efervescent, este *Viață de excepții*, publicată în 1971; de altfel, chiar și volumul *Miei primii* (1966) conține o poezie care poartă acest titlu și poate constitui un moment care justifică intențiile ulterioare ale scriitorului. În poezia ce poartă titlul volumului, *Viață de excepții*, publicată în volumul din 1966, se poate observa predilecția pentru identificarea scriitorului cu generația căreia îi aparține, așa cum va face de mai multe ori, pe parcursul devenirii sale.

Primul capitol al tezei, *Biografie sumară dintr-o „viață de excepții”*, cuprinde câteva elemente semnificative din viața poetului, ilustrative în operele sale. Periplusul biografic pornește

din Basarabia, continuă la Bârca și apoi trece prin Craiova și București, drumurile pe care Adrian Păunescu le parcurge, constituind o parte din elementele de refeință ale capitolului. Impactul războiului și al vieții politice, își pun amprenta în viața copilului: tatăl poetului a făcut închisoare politică, a fost arestat și condamnat timp de 15 ani. Părăsit de mamă, a fost crescut de bunicii Ioana Pariș (Păunescu) și Marin C. Păunescu, revizor școlar și întemeietor de școală, imaginea lor fiind frecvent ilustrată în opere.

Regăsită în multe dintre poeziile de la începutul etapei de creație, dar și ulterior, imaginea familiei se extinde, fiind surprinse ipostaze ale rudelor, mai ales ale unchilor din partea tatălui. Presărată cu imaginile dovlecilor copti sau ale câmpiilor arse de soare, Bârca devine satul idilic în care copilul trăiește cele mai frumoase amintiri, dar în paralel, experimentează drama în care tatăl este luat de acasă și arestat, iar copilul trebuie să se descurce așa cum poate, fiind lăsat în grija bunicilor. După terminarea studiilor la Bârca, dar și la Cârna, tânărul Păunescu va urma studiile la Liceul Central din Craiova și apoi la Liceul *Zoia Kosmodemianskaia* din București. Din nefericire, admiterea la Facultatea de Filologie din București va fi pereclitată din cauza situației familiale, iar Adrian Păunescu finalizează studiile universitare abia în 1968, licența fiind susținută în 1970.

În biografia scriitorului, un rol important l-a avut perioada 1970 – 1971, când a trăit visul american și a reușit să dobândească o experiență ce a dat naștere fenomenului *Flacăra*. În anii petrecuți în America, Adrian Păunescu a reușit să obțină un interviu important de la savantul Mircea Eliade, însă ulterior întoarcerii în țară, acesta a fost cenzurat, provocându-i istoricului o mare dezamăgire.

Căsătorit din 1961 cu poeta Constanța Buzea, mariajul este presărat cu neînțelegeri, în 1977 survenind divorțul. La început, cei doi copii, Ioana și Andrei Păunescu, sunt încredințați mamei, însă poetul nu este de acord cu această decizie, dorindu-și să-l crească pe Andrei.

Drept urmare, merge în audiență la președintele Nicolae Ceaușescu pentru a obține custodia copilului; ulterior, poeta Constanța Buzea îl vizitează pe președinte ca să-l convingă de faptul că are mai multe drepturi să își crească ambii copii, așa că, până la urmă, Adrian Păunescu va recurge la un gest de care fiul se amuză la maturitate: Andrei Păunescu este răpit de pe stradă de către tatăl său, i se propune să locuiască împreună cu acesta, iar dacă noua viață nu i se va potrivi, va putea să se întoarcă la mama lui. Andrei Păunescu a ales să stea cu tatăl lui pentru totdeauna și a acceptat să îi fie copil, frate, prieten, confident și uneori, chiar să schimbe rolurile. Astfel, tatăl și fiul colindă țara neîntrerupt, fenomenul *Flacăra* fiind întreținut prin multitudinea de spectacole în care au fost promovate tinerele talente, dar și vechii artiști, deja consacrați.

Viața de familie a poetului se reface în 1990 când se va căsători cu Carmen Antal, având cu acesta o fetiță, pe Ana-Maria. Perioada de după Revoluție este presărată cu evenimente de tot felul, viața excepțională a scriitorului continuându-și periplusul.

După Revoluția din 1989, Păunescu nu mai este primit în rândul mulțimii electrizante de demult, ci ajunge să fie marginalizat, chiar blamat fiindcă l-a adulat pe Ceaușescu, având o poziție obedientă față de acesta. Contextul politic nou este pentru început o sursă de denigrare, după ce poetul intrase deja într-un con de umbră, odată cu busculada din 1985, când din cauza furtunii, spectacolul s-a anulat, iar oamenii s-au călcat în picioare, provocând tragedia care a adus sfârșitul Cenaclului și interdicția poetului de a mai activa în revista cu același nume.

Revenit după 1990 în viața publică, Adrian Păunescu editează din august 1990 revista *Vremea*, din septembrie 1990 revista săptămânală, *Totuși, iubirea*, seria ulterioară a publicațiilor și a emisiunilor TV sporindu-i notorietatea. În paralel, publicațiile de după revoluție aduc un colos liric prin care poetul, tot mai oscilant, zugrăvește imaginea unei societăți decadente, asemănătoare unui continent scufundat. Tocmai de aceea, poetul numește România, o altă Atlantida, unde fiecare își duce viața așa cum poate, fără să mai poată spera la o salvare. Nesupravegheat de critică și cu o editură proprie, poetul publică multe volume de versuri în care strigătul este tot mai sonor, aparițiile sale pe micile ecrane determinând de multe ori, comentarii răutăcioase.

Capitolul al II-lea al tezei, intitulat simplu, *Poezia*, cuprinde marile etape ale creației: *Poezia de dinainte de 1989 și cea de după 1989*.

Poezia de dinainte de 1989

Prima parte, *Climatul politic și scriitorii*, zugrăvește etapa 1971 – 1989, ilustrează perioada când poetul se află în efervescență lirică. Dacă anterior, erau abordate elemente specifice generației, precum iubirea, exuberanța, viața frumoasă, tinerețea, familia, natura, aici se întrevede o altă ipostază lirică.

De de această dată, o parte din lirismul anilor '50 se pierde, Păunescu intrând pe un teritoriu al poeziei politice. În prealabil, în prima parte, am făcut o scurtă prezentare a factorilor istorici care au declanșat modificările de ordin literar, prezența unor lucrări semnate de Marin Preda, de G. Călinescu, de Titus Popovici sau de Eugen Barbu, anunțând o posibilitate de refugiu prin artă. Perioada de creație, e curmată de intrarea în viața politică a „Tezelor din iulie” când se impun mai multe elemente restrictive, față de care scriitorii și-au manifestat dezacordul de mai multe de mai multe ori.

Reținem în acest sens, intervenția lui Marin Preda în cadrul întrevederii cu Ceaușescu, scriitorul amenințând cu sinuciderea, dacă se vor aplica interdicțiile, dar și opțiunea versului camuflat, cum se întâmplă în cazul Anei Blandiana sau a lui Mircea Dinescu.

Partea a doua, *Generația '60 – Reabilitarea literară*, constituie o prezentare teoretică a generației '60 care a dovedit un impact major în viața literară, făcând referire la primele poezii semnate de promotorii generației și anume, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ioan Alexandru, pregătind teritoriul liric analizat ulterior, în teza de doctorat a poetului. Întocmirea unei analize a operei, scriitorului, certifică abilitatea de creație a acestuia.

Camuflat de multe ori în metafore subtile, Marin Sorescu se arată împotriva timpului său, trăiește sentimentul solitudinii printre poeții care deservesc regimul. Este atent, nu își umilește contemporanii, aplică un tratament elegant prin abordare: umorul, satira devin uneltele la îndemână pentru scriitorul cu minte ascuțită care va uza de elementele limbajului pentru a produce efectul mult așteptat. Noul lirism se definește prin bună dispoziție, ironia este foarte bine plasată, iar creația devine originală prin ceea ce transmite. Nichita Stănescu inovează prin stilul aparte, puternic metaforizat, iar Ioan Alexandru surprinde prin postura unică a poetului contemplativ.

Uneori, poetul se simte singur, dar nu e o solitudine dureroasă, ci mai degrabă îmbucurătoare, fiindcă este o detașare asumată și conștientă. El înțelege că se situează într-o conjunctură nefastă care îl obligă să ia atitudine. Prin urmare, apelează la mijloace precum ironia (în cazul lui Marin Sorescu) - se va distra pe seama unora, va ironiza comportamente, persoane, fapte, va simula stilul de scriere al altora, evident, în stil parodic, apoi se va întoarce către sine și își va exprima refuzul de a accepta lumea ce se compromite în mediocritate, ca o consecință. Ioan Alexandru va arăta lumii o imagine sublimă a lumii satului, iar Nichita Stănescu va surprinde prin unicitatea stilului.

Partea a treia, *Adrian Păunescu în spiritul generației '60*, aborează modul în care scriitorul s-a raportat la epoca în care a scris și a fost receptat, analizându-se primele volume și versurile publicate în revista *Luceafărul* sau în *Caietele lirice*, toate argumentând integrarea poetului și receptarea pozitivă a criticii.

Uneori, modul de manifestare, atrage atitudinii contestatate care îi sporesc notorietatea. Situat într-o căutare neconținută, eul se identifică la un moment dat cu „mieii primi”, care devin simboluri ale sensibilității. Mieii fac trimitere către neprihănire, către sensibilitate, sunt iubiți de Dumnezeu pentru inocența lor.

Totodată, textul poate ascunde în subsidiar aspecte din iconografia creștină, în care Iisus este asociat mielului blând, care a adus mântuirea. Astfel analizat textul, se ajunge la cultivarea ideii de iubire pură, iar poetul, prin utilizarea persoanei a doua, „tu”, va întocmi un transfer către poezia de dragoste, mărturisindu-și direct sentimentul de dor, de neîmplinire.

Printr-o expresivitate elocventă, de o rezonanță excepțională, poetul creionează viziunea necesității de întoarcere spre origini, astfel poezia devine autentică. Deși în majoritatea cazurilor se dovedește neobosit, agitat, grăbit, *Lumea e gând* modifică atitudinea, venind să anunțe o schimbare de mentalitate

Preferința pentru înalt, aspirația spre dimensiunile cosmice anticipează viziunea de mai târziu. Apar în aceste poezii motive romantice precum cerul, visul, stelele, luna care vor contura trăirile, în foarte multe cazuri, poezia de dragoste semnată de Adrian Păunescu primind o tentă romantică. Ilustrarea planului interior, al sentimentelor se face simultan cu a planului exterior, al naturii, ceea ce va duce la ipostazierea unui poet tânăr, cuprins de vitalitate, de vraja descoperirii sinelui și a lumii.

Subcapitolul 3.1. *Militantism și frondă în poezia de dinainte de '89*, propune o analiză concretă a poeziilor din volume, *Istoria unei secunde*, *Repetabila povară* sau *Iubiți-vă pe tunuri!* (și nu numai), care dovedesc fronda poetului cu privire la diverse inconveniente ale sistemului social, politic sau economic din România.

Este evidențiat un puternic caracter militant. Fronda, de cele mai multe ori este plasată în spatele unei admirații față de regim, în scopul realizării propriei deveniri sau al protejării de sistem. Din acest motiv, în unele texte, conferă iluzia unei obediențe care poate ascunde o răzvrătire.

Intrarea pe acest teritoriu vast al liricii, duce spre ilustrarea modului în care a fost construit cultul conducătorului, cum a ajuns Păunescu să fie considerat „poetul de curte”, cum a ajuns în dizgrație – 3.1.1. *Cultul conducătorului. Poetul de curte*. În urma acestor texte, apărute onorant în *Albumele omagiale*, sunt analizate poeziile în care este văzută latura opusă a scriitorului situat pe o poziție fermă ce acuză sistemul. Am supus atenției, mai cu seamă, poezii precum *Ieșirea din sobă*, *Analfabeților*, *Cineva mă ascultă* sau *În lunga noapte*.

3.1.2. *Atitudini critice de frondă*, ilustrează manifestarea revoltei directe sau camuflate, în subcapitolele intitulate: *Condiția țaranului și Cultul eroilor. Aducerea în actualitate a unor personalități istorice și literare*. De cele mai multe ori, țăranii apar în ipostaza celor care se jertfesc, e vorba de valorificarea ideii de recunoștință față de umilul rob al pământului, este o poezie a țaranului plasat în relație strânsă cu glia, trăind o rânduială atemporală ce trimite spre „spațiul mioritic” al lui Blaga. alteori, este oglindit satul în care a copilărit, Bârca, imaginea bunicilor sau a rudelor plecate spre o lume mai bună.

Cultul eroilor. Aducerea în actualitate a unor personalități istorice și literare analizează creațiile prin care poetul glorifică eroii precum: Bălcescu, Mihai Viteazul, Mircea cel Bătrân, Eminescu, Avram Iancu, Preda, Octavian Goga și așa mai departe.

Este vorba uneori de o identificare cu anumite figuri cum ar fi aceea a lui Avram Iancu, îndemnul patriotic constant ilustrând abilitatea de revenire la convingerile pașoptiste. Păunescu își atribuie rolul de a-i învăța pe cei tineri istoria ca formă de recuperare a valorilor naționale, dorește să se facă înțelease noțiunile de *libertate*, de *demnitate*, atrăgând atenția asupra necesității de salvare a neamului prin prisma cunoașterii trecutului.

Majoritatea poeziilor cu un conținut militant sau care au un conținut patriotic, arată de fapt, nevoia poetului de a se mărturisi, de a se spovedi în fața mulțimii, pentru că el, de fapt, dorește să primească mântuirea. Pare că vrea să fie înțeles, și în cele din urmă, iertat, așa cum vom vedea în proză, când va repeta că se simte vinovat.

Atitudinile critice camuflate din subcapitolul următor, intitulat identic, *Atitudini critice camuflate*, argumentează indirect faptul că, drumul spre mântuire este de fapt gândul, mintea care salvează întreaga condiție umană și, de multe ori acaparat de un sentiment de durere sufletească amestecată cu neputința, poetul își strigă toate trăirile.

Atitudinea se poate interpreta ca o dorință de a atrage atenția sau chiar de a manipula, creând sentimentul unei excesive tulburări interioare. De cele mai multe ori, își mărturisește cu atât de multă sonoritate gândurile, încât interlocutorul e obligat să îl asculte. Conținutul acelei părți validează elementele recurente ale liricii precum pâinea, grâul, boabele de strugure, ce fac

trimitere către registrul sacru al existenței, către Euharistie în toate sensurile termenului. Căutător neobosit al sinelui, poetul se identifică uneori prin Don Quijote, e un hidalgo, un nebun frumos care mai încearcă să salveze lumea, însă, din păcate, nu era nicio soluție de salvare.

A patra parte a studiului dedicat poeziei de dinainte de 1989, se numește *Valențele iubirii lirica păunesciană* și abordează mai multe ipostaze ale dragostei, sentiment al gratitudinii eterate, contagioase, alteori manifestate dureros, generând o adevărată diversitate de receptare: iubirea ca retrăire a emoției, căutarea idealului feminin, iubirea ca amintire, iubirea finalizată prin actul nupțial, prin sentimente mai presus de fire, apoi o iubire tristă, în care ea se căsătorește cu altcineva, abandonându-l definitiv, iubirea neîmpărtășită, când ea își pierde farmecul, iar el renunță pentru o altă iubire, dragostea marcată de sentimentul acut, distructiv, al geloziei, apoi iubirea de o noapte, iubirea adolescentină, etc. Ulterior, s-a impus asocierea ipostazelor cu etapele biografice aferente.

Opera sa poetică, dezvoltată pe mai multe arii tematice, anihilează. Lucrarea de față a analizat o parte din arealul poetic, dar este aproape imposibil de a atinge toate palierele, în prezența unei palete surprinzătoare care dezbate inclusiv tema intelectualului inadaptat, tema vieții urbane, orașul decadent, starea de spleen, de nevroze, iubirea pierdută, maturitatea constituind o vârstă care-l face să fie conștient că nu mai poate să se implice

Evenimentele reale din biografia scriitorului, își găsesc corespondentul și în următorul subcapitol, 5. *Tablouri de familie, întoarcerea în timp*, care ilustrează poate, cea mai profundă parte a liricii păunesciene, legate de imaginea părinților, de aceea bunicilor, dar și a altor membri din familie care și-au lăsat amprenta asupra scriitorului.

Lirismul este profund și scoate în evidență nu doar iubirea pe care copilul o poartă părinților și bunicilor, ci și o crudă realitate pe care au trăit-o mereu buncii și părinții deveniți bătrâni, „enigmatici și cuminți, terminându-și rostul” pe pământ.

Este prezentă și o abordare din perspectivă simbolică, astfel se conturează simbolistica mieilor deveniți imagine a sacrificiului suprem, a copiilor puri și mai ales, ipostază chistică definită prin plâns și rugăciune.

În toate posturile, este de fapt, poetul marcat de suferința cauzată de plecarea prematură a tatălui, afectat de neputința bunicilor care văd cum le este arestat copilul și pe alocuri, e poetul tânăr, care se mai poate bucura de puritatea interioară.

A doua etapă este dedicată poeziei de după 1989, intitulându-se *II. Lirica de după 1989 poetul în lipsa cenzurii*. Aici, dimensiunea creativă atinge cote alarmante, este o revenire în forță, după o lungă perioadă de stigmatizare. Toată notorietatea a avut și un revers dureros: a fost eliminat, acuzat, contestat, blamat, jignit, dar mulți au omis ajutorul pe care l-a acordat. Bucurându-se de șanse pe care viața i le-a acordat întotdeauna ca o revanșă pentru neșansă, Păunescu a atras atitudini contestatate ce se mențin până în ziua de azi.

Unii îl stigmatizează și îi anulează opera, reținându-l în memorie ca pe un servitor al regimului comunist, dar omit faptul că, de atitudine uneori binevoitoare a președintelui, nu s-a bucurat doar poetul, ci și alții, cărora Păunescu le-a deschis calea, de multe ori, mergând personal și discutând cu președintele

Adoptă o atitudine de multe ori exagerată, poetul devine un angajat etic, strigându-și bucuria într-un prim volum de versuri ce deschide o serie copleșitoare: *Sunt un om liber* (1989). Principalele coordonate ale acestui lirism sunt de natură patriotică, însă există și poezii de dragoste, poezii sociale, creații care revin la teme mai vechi, adoptând de această dată o frază eliberată și de multe ori, excesivă – 1. – *Lirica de atitudine – poetul, un angajat etic*.

Al doilea subcapitol, 2. *Mesianismul în poezia lui Adrian Păunescu va cuprinde două părți, 2.1. Condiția poetului și 2.2. Poeziile dedicate Basarabiei*.

În primul subcapitol, am interpretat opere cu ecouri în textele lirice ale lui Cotruș sau Goga. Unele poezii dovedesc un puternic impact pamfletar, însă există și poezii în care ipostaza critică a poetului este directă. Uneori, discursul este ironic, având o mare capacitate de analiză,

iar alteori, este un discurs care îndeplinește o funcție afectivă, ce ilustrează latura sentimentală și patriotică.

Există și poezii în care remarcăm o atitudine curajoasă de factură estetică prin care se valorifică aspectul plurivalent al poetului militant pentru dreptate, pentru libertate, pentru egalitate de șanse. Subcapitolul dedicat poeziilor Basarabiei, însumează o selecție de texte în care apare ipostaza unui ținut vitregit, îndurerat, care își revendică dreptul, dovedind curaj. Din păcate, nu poate să realizeze alipirea la patria-mamă, fiind respinsă prin lașitate, România e condamnată la o viață coruptă, iar poetul vă trăi, încă o dată, dezamăgirea.

Al treilea capitol al lucrării e dedicat prozei și se împarte în: 1. *Proza fantastică*. 3.1.1. *Fantasticul ca formă de manifestare*, 3.1.2. *aspect ale personajului în proza fantastică*, 3.1.3. *Simboluri și semnificații în proza fantastică*, 3.2. *Proza de călătorie* și 3.3. *Epica jucăușă*.

Primul subcapitol, 1.1. *Fantasticul ca formă de manifestare* constituie o prezentare teoretică a fenomenului fantastic, întocmind un periplu captivant, de la fantasticul în literatura universală, până la fantasticul în literatura română, ilustrând ulterior conceptul, în prozele fantastice semnate de Adrian Păunescu. Au fost identificați principalii factori declanșatori ai fantasticului, tipul de fantastic prezent, raportul cu realitatea. Sunt ilustrate abordări postmoderniste, realiste și chiar naturaliste, existând concomitent mai multe planuri narrative în care se derulează același eveniment.

În subcapitolul următor, 1.2. *Aspecte ale personajului în proza fantastică*, am întocmit o încadrare tipologică a personajelor, analizând elementele de particularitate ale acestora și raportarea lor la acțiune. Totodată, am ilustrat asemănări cu alte personaje literare și am identificat unele aspecte din biografie care se pliază pe profilul lor caracteriologic. 1.3. *Simboluri și semnificații proza fantastică*, explică rolul simbolurilor prezente în operele menționate anterior, cele mai importante fiind: masca, cimitirul, cavoul, icoana, etc.

Subcapitolul 3.2. *Proza de călătorie*, oglindește influența socială a jurnalului de călătorie, într-un context istoric ostil: *De la Bârca la Viena și înapoi* intenționează să fotografieze imagini de aici și de peste hotare, din perioada în care scriitorul a făcut un drum în Austria, împreună cu fiul, Andrei Păunescu.

Cartea este importantă nu doar pentru felul în care românii puteau să vadă străinătatea, ci mai cu seamă pentru modul în care Păunescu reușește să iasă pe piață: prezintă stilistic frumusețile României, în discordanță cu opulența Vienei construită pe sacrificiu extern, unde toate sunt foarte scumpe, intenția fiind de a convinge că nu își dorește să se stabilească în străinătate, deci se poate bucura în continuare, de privilegiile naționale.

Ultimul subcapitol, 3.3. *Epica jucăușă*, este o întoarcere în universul casnic, prin crearea unor personaje imaginare, Hap și Pap, ce întreprind o călătorie imaginară. Cartea este un dar pe care îl oferă copiilor Ioana și Andrei, în care se vede bucuria de a putea fi fericit în sânul familiei.

Capitolul 4 al tezei, Gazetarul, polemistul, omul-spectacol, surprinde ipostazele multiple ale gazetarului și apoi ale omului de televiziune, ale politicianului dezinvolt, contestat și admirat deopotrivă, oprindu-se asupra câtorva elemente esențiale din activitatea publicistică.

Primul subcapitol, *Adrian Păunescu - tânărul gazetar, sub cupola poeziei*, ilustrează perspectivele tânărului poet care și în ziaristică, se lasă copleșit de lirismul incipient.

Am propus în vederea cercetării câteva exemple de poezii care apar în primele numere din revista *Luceafărul*, iar în subcapitolul următor, 4.2. *În dialog cu personalitățile timpului. Studii literare, recenzii*, am prezentat o serie de interviuri pe care Adrian Păunescu le-a luat de-a lungul anilor, fiind redată în gazetele vremii. Am ilustrat importanța interviurilor acordate de: Ov. S. Chrohmălniceanu, Romulus Vulpescu, Constantin Țoiu, Dumitru Radu Popescu, Alexandru Piru etc, dar și impactul în epocă a anumitor opere literare de atunci.

Un subcapitol care ridică unele controverse este alocat revistei și cenaclului *Flacăra*, purtând titlul: 4.3. *Fenomenul Flacăra* aduce în fața noastră aspecte generale legate de Cenaclul *Flacăra*, încercând ulterior să valorificăm modul în care s-au creat piesele artistice, relația cu

artiștii, spectacolele în sine; s-au reliefat totodată, câteva elemente elocvente ale revistei cu același nume - articole din revista *Flacăra* prin care se poate vedea profilul lui Adrian Păunescu. În esență, am dorit ilustrarea complexității unui fenomen al timpului.

Lucrările de specialitate explică tot contextul, s-au întocmit statistici cu privire la anii și numărul spectatorilor, au fost luate interviuri artiștilor consacrați care au urcat pe scenă, așadar documentele existente în acest sens au reprezentat o sursă bibliografică citată care a venit ca o convenție în tratarea sumară a subiectului, îndreptându-ne atenția asupra impactului pe care l-a avut revista în vremea aceea - cât de mult a însemnat implicarea lui Păunescu în viața socială, care a fost ponderea influenței sale în raport cu însăși conducerea, care au fost consecințele.

A fost interesant de văzut printre filmări și mărturii, ce s-a reținut din cenaclu, ce a promovat revista, atitudinile diferite ale artiștilor - unele polemici existând până azi. Forța creatoare a lui Păunescu rămâne elocventă - privat de odihnă, mereu pe drumuri, este dedicat unui crez ce s-a numit *Flacăra*. O manifestare pe care o reia după Revoluție și care își menține locul în viața poetului, pentru totdeauna.

Subcapitolul următor, 4.4. *O antologie a valorilor* prezintă modul în care autorul a considerat că trebuie ilustrate valorile naționale, pentru a putea fi receptate corespunzător de posteritate, insistând asupra factorului național, acela al necesității de asumare și de cunoaștere a trecutului. cartea *Texte fundamentale - cultură și mass media* a apărut la Editura *Fundației România de mâine*, semnată de Adrian Păunescu și de fiul acestuia, Andrei Păunescu, fiind o lucrare în care sunt redată studii universitare, cursuri pe care poetul le-a punctat în cadrul activității din cadrul Universității *Spiru Haret: Eminescu, publicistul, România mereu scena unui râu de intrigă internaționale*; capitolul dedicat lui Octavian Goga sau cel în care ilustrează intervenția lui Titu Maiorescu sunt doar câteva coordonate literare ce trasează ideologii importante în formarea tinerilor.

În cadrul acestei frumoase colecții de articole și studii, este încă o dată accentuată contribuția lui Eliade în cultura și literatura română, referirile făcându-se la *Miorița* și la *Meșterul Manole*. Atitudinea savantului a rămas neschimbată, s-a arătat dezamăgit de modul în care a fost prezentat de Adrian Păunescu în țară.

În *întâmpinarea scriitorilor propriului timp*, alocă atenție modului în care poetul Adrian Păunescu a ilustrat viața și o parte din opera poezilor unei generații, Nichita Stănescu, Marin Sorescu și Ioan Alexandru. Este vorba de lucrarea *Generația '60 Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ioan Alexandru (teză de doctorat)*, care constituie prilejul unei noi polemici, nu doar în lumea literară, cât mai ales în cea universitară.

Revoluționarul limbaj poetic stănescian a devenit o memorie sentimentală în adevăratul sens al cuvântului, iar o astfel de memorie n-a mai avut-o un alt poet, nici până la el, și nici după el, fiind considerat de Adrian Păunescu un colos al lirismului, mai mare chiar decât Barbu. Scriitorul consideră că de la Nichita Stănescu începe o nouă cale spre poezia sentimentală, spre lirismul pur și spre modernitate.

Postumitatea marelui poet poate fi asigurată doar prin păstrarea lui în memorie. Întregul suflet vibra de poezie.

Partea a doua a studiului este dedicată poetului Marin Sorescu definit prin termeni precum „semidistanță stilistică”, „democrația limbajului”. Intrarea sa în literatură cu o carte de parodii, ilustrează o democratizare a poeziei. Marin Sorescu este ipostaza omului liber care îi persiflează pe clasici și pe contemporani, surprinde fabulosul în cele mai ascunse unghere, găsește ineditul în aspecte aparent neglijabile și devine unic prin modul său de a gândi.

Între *polemică și necesitate de regăsire a liniștii interioare* prezintă intrarea în gazetărie de după 1989, modul în care a fost receptat în acea perioadă poetul condamnat de toți, o serie de articole publicate în revistele și în ziarele de atunci, consacrand o imagine a exceselor.

Pe fundamentul multor opinii critice, aspectele care îi definesc spiritul ajung ca o condamnare la popularitate, artistul devenind un devorator al propriului sine, gata oricând să

se arunce în mulțime pentru a fi admirat, ascultat, recuperat. Scriitorul a reintrat în scena vieții jurnalistice de după '89 cu aceeași forță din trecut, deși începutul a fost anevoios.

Contextul îi impune o revenire, o renaștere din propria cenușă, fiind necesară reabilitarea sa. Odată ce va veni la conducerea revistei săptămânale *Vremea*, Adrian Păunescu oferă publicului modele similare articolelor din trecut, abordând teme de factură socială, istorică, culturală, de această dată, o altă analiză a politicii.

Acum se creionează din nou, după o absență semnificativă, profilul gazetarului profesionist. Rămânând cu nostalgii lirice din trecut, ziarul găzduiește sub îndrumarea poetului, versuri din *Doina eminesciană*, însă nu va fi străin nici de actualitățile timpului, de evenimente importante ale noii societăți

Capitolul 5 – Scriitorii și lumea oglindește raportul dintre artist și ceilalți, dar și dintre ceilalți și lume. De fapt, este vorba de o analiză a modului în care Adrian Păunescu a stăpânit arta dialogului cu personalitățile timpului, redând sau interpretând conținutul unor interviuri care apar în lucrarea intitulată sugestiv, *Sub semnul întrebării* (1979). Cartea redă interviurile din unele gazete sau luate pe parcursul anilor de către Adrian Păunescu, atât personalităților literare, cât și unor oameni necunoscuți, copii sau muzicieni.

Adrian Păunescu ilustrează în opera de față, măiestria gazetarului și deopotrivă talentul indiscutabil al scriitorului. Dedicat unor oameni care nu mai sunt, volumul de față însumează peste 50 de interviuri, realizarea lor datorându-se intervenției și încurajării condeierului Geo Dumitrescu. Poetul îi mulțumește prietenului în debutul cărții, apreciind „aruncarea în arenă”, după cum, metaforic, o mărturisește.

Fiind tentat să întocmească aceste interviuri ca efect al unui temperament vulcanic și dornic de explorare, poetul se va conforma, fără să ascundă plăcerea de a pune întrebări sau de a intra în contact direct cu interlocutorul, considerând că faptele de viață cu adevărat importante, trebuie consemnate.

5.2. *În dialog cu lumea, vorbind despre lume*, propune spre analiză lucrarea *Lumea ca lume*, apariție datorată intervenției lui Octavian Paler care „l-a somat prietenește” să o scrie. Principalele coordonate ale cărții marjează pe atitudini militante, dar și pe o frondă camuflată, în care apar ilustrate neajunsurile societății românești.

Așadar, cartea se pliază pe mai multe segmente: există o latură descriptivă cu elemente socio-politice subtile, alteori scriitorul este direct și își exprimă punctul de vedere fără rețineri, politicul se raportează la contextul timpului; alteori, poetul elogiază conducerea, Partidul devine factor primordial al vieții

Analizând biografia și opera unui scriitor atât de amplu și deopotrivă de controversat, o concluzie definitivă este imposibilă. De fiecare dată când intenționez trasarea anumitor linii de delimitare, constatam că ar mai fi ceva de spus atât în lirică, cât și în biografia scriitorului, în activitatea publicistică sau politică. Proza se dovedește mai permisivă în receptare, însă nu putem certifica nici de această dată intenții certe ale scriitorului.

În urma analizei întocmite, pe baza biografiei, am constatat faptul că, profilul tânărului Adrian Păunescu se pliază pe imaginea profilului de maturitate, mai puțin profilului ultim, cel de dinaintea morții.

O viață întreagă, omul Adrian Păunescu, s-a dovedit implicat în tot și în toate, chiar dacă această atitudine a adus de multe ori condamnarea, blamarea, acuzațiile mai mult sau mai puțin fondate.

În ceea ce privește atitudinile de manifestare în fața celorlalți, constatăm că a fost o persoană extrovertită, excesivă, dornică mereu să fie în față, în centrul atenției. Este interesant de urmărit cu atenție profilul său caracteriologic, motivul pentru care s-a manifestat în acest mod.

Adrian Păunescu creează o lume nouă care ne rămâne ca o moștenire, ca o provocare continuă. Ultima parte a tezei, *Considerații finale*, încheie un periplu interesant și dificil

deopotrivă, intenționând să concentreze aspectele de anvergură ale unui profil complex, dinamitard, declanșator de revolte și adulații.

REFERINȚE

Opere investigate

1. Buzea, Constanța, *Creștetul ghețarului. Jurnal 1969 – 1971*, Editura Humanitas, București, 2009.
2. Păunescu, Adrian, *Antiprimăvara*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2005.
3. Păunescu, Adrian, *Antiprimăvara*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2005.
4. Păunescu, Adrian, *Bieți lampagii*, Editura Păunescu, București, 1993-1994.
5. Păunescu, Adrian, *Cartea cărților de poezie, Ediția a doua, revăzută, adăugită și actualizată*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, 2003.
6. Păunescu, Adrian, *Cărțile poștale ale morții*, Editura Albatros, București, 1970.
7. Păunescu, Adrian, *Cele mai frumoase poezii de dragoste. Antologie realizată de Marius Tucă, Volum îngrijit de Ana Maria Păunescu*, Fundația Culturală Iubirea, București, 2023.
8. Păunescu, Adrian, Constanța Buzea, *Aventurile extraordinare ale lui Hap și Pap*, Editura Ion Creangă, București, 1970.
9. Păunescu, Adrian, *Copaci fără pădure*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2006.
10. Păunescu, Adrian, *De ce? în volumul Timpul n-a mai avut răbdare. Marin Preda, cu o Prefață de Eugen Simion*, Editura Cartea românească, București, 1981.
11. Păunescu, Adrian, *De la Bârca la Viena și înapoi*, Editura Sport-Turism, București, 1981.
12. Păunescu, Adrian, *De mamă și de foaie verde*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2006.
13. Păunescu, Adrian, *Deromânizarea României*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, București, 1998.
14. Păunescu, Adrian, *Din doi în doi*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2003.
15. Păunescu, Adrian, *Doamne ocrotește-i pe români*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2006.
16. Păunescu, Adrian, *Eminamente*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2003.
17. Păunescu, Adrian, *Fântâna somnambulă*, Editura Pentru Literatură, București, 1968.
18. Păunescu, Adrian, *Front fără învingători*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, București, 1995.
19. Păunescu, Adrian, *Generația '60, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ioan Alexandru*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2007.
20. Păunescu, Adrian, *Infracțiunea de a fi*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, București, 1996.
21. Păunescu, Adrian, *Istoria unei secunde*, Editura Cartea Românească, București, 1971.
22. Păunescu, Adrian, *Iubiți-vă pe tunuri*, Editura Eminescu, București, 1981.
23. Păunescu, Adrian, *Încă viu*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2008.
24. Păunescu, Adrian, *Într-adevăr*, Editura Albatros, București, 1988.

25. Păunescu, Adrian, *Jurământ pentru Ardeal*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2008.
26. Păunescu, Adrian, *Lehamite*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2005.
27. Păunescu, Adrian, *Liber să sufăr*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2003.
28. Păunescu, Adrian, *Libertatea de unică folosință*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2009.
29. Păunescu, Adrian, *Locuri comune*, Editura Albatros, București, 1986.
30. Păunescu, Adrian, *Logica avalanșei*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2005.
31. Păunescu, Adrian, *Lumea ca lume*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1973.
32. Păunescu, Adrian, *Manifest pentru mileniul trei – volumul 1*, Editura Eminescu, București, 1984.
33. Păunescu, Adrian, *Manifest pentru mileniul trei – volumul 2*, Editura Eminescu, București, 1986.
34. Păunescu, Adrian, *Manifest pentru sănătatea pământului*, Editura Albatros, București, 1980.
35. Păunescu, Adrian, *Măștile însângerate*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2001.
36. Păunescu, Adrian, *Meserie mizerabilă, sufletul*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2000.
37. Păunescu, Adrian, *Mieii primi*, Editura Tineretului, București, 1966.
38. Păunescu, Adrian, *Muguri pe ruguri*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2005.
39. Păunescu, Adrian, *Nemuritor la zidul morții*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2001.
40. Păunescu, Adrian, *Ninsoarea de adio*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2005.
41. Păunescu, Adrian, *Noaptea mării beții*, Editura Păunescu, București, 1993 – 1994.
42. Păunescu, Adrian, *Pământul deocamdată*, Editura Eminescu, București, 1976.
43. Păunescu, Adrian, Păunescu, Andrei, *Texte fundamentale, cultură și mass – media*, Universitatea Spiru Haret, Editura Fundației România de Măine, București, 2007.
44. Păunescu, Adrian, *Până la capăt*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2002.
45. Păunescu, Adrian, *Poezia patriotică în luptă cu homunculii*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2007.
46. Păunescu, Adrian, *Poezii cenzurate*, Editura Păunescu, București, 1990.
47. Păunescu, Adrian, *Poezii cu un singur punct*, Jurnalul Național și Editura Curtea Veche, București, 2011.
48. Păunescu, Adrian, *Poezii de până azi*, Editura Minerva, București, 1978.
49. Păunescu, Adrian, *Repetabila povară*, Editura Curtea Veche, București, 2010.
50. Păunescu, Adrian, *Repetabila povară*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1974.
51. Păunescu, Adrian, *Rezervația de zimbri*, Editura Eminescu, București, 1982.
52. Păunescu, Adrian, *Româniada*, Editura Păunescu, București, 1993 – 1994.
53. Păunescu, Adrian, *Rugă pentru părinți, Antologie de versuri, Două ediții*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2007.
54. Păunescu, Adrian, *Sub semnul întrebării*, Editura Cartea Românească, București, 1979.
55. Păunescu, Adrian, *Sunt un om liber*, Editura Cartea Românească, București, 1989.
56. Păunescu, Adrian, *Suntem pe mâna unor nebuni*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2005.

57. Păunescu, Adrian, *Totuși iubirea*, Editura Albatros, București, 1983.
58. Păunescu, Adrian, *Totuși toamna*, Editura didactică și pedagogică, S. A. , București, 2019.
59. Păunescu, Adrian, *Tragedia națională*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, București, 1997.
60. Păunescu, Adrian, *Ultima noapte pe Atlantida*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, Editura Semne, 2010.
61. Păunescu, Adrian, *Ultrasentimente*, Editura Pentru Literatură, București, 1965.
62. Păunescu, Adrian, *Ultrasentimente. Mieii primi. Fântâna somnambulă*, Jurnalul Național și Editura Curtea Veche, București, 2011.
63. Păunescu, Adrian, *Un om pe niște scări*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2006.
64. Păunescu, Adrian, *Vagabonzi pe plaiul mioritic*, Editura Păunescu, Fundația Iubirea, Fundația Constantin, București, 2007.
65. Păunescu, Adrian, *Viața de excepții*, Editura Albatros, București, 1971.
66. Păunescu, Adrian, *Viața mea e un roman*, Editura Cartea Românească, București, 1987.
67. Păunescu, Adrian, *Vinovat de iubire*, Editura Curtea Veche, Jurnalul Național, București, 2010.
68. Păunescu, Adrian, *Zece poeme de Adrian Păunescu traduse de Ferenc Baranyi*, Editura Agerpress, 2011.
69. Păunescu, Andrei, *Dragostea în poezia lui Adrian Păunescu. Zece tablouri și ipostaze ale iubirii*, Editura Sitech, Fundația Constantin, București, 2019.
70. Păunescu, Andrei, *Părinții și copiii în poezia lui Adrian Păunescu. Zece tablouri cu predecesori și urmași*, Editura Sitech, Fundația Constantin, București, 2019.
71. Păunescu, Andrei, *Supraviețuirea lui Adrian Păunescu. Calendarul unui vulcan, Volumul 1*, Editura Păunescu și Fundația Iubirea, București, 1997.

Referințe critice

1. *** , *Adrian Păunescu. 20 iulie – 5 noiembrie 2010. Volum publicat în semn de OMAGIU la 20 iulie 2013, data la care marele poet ar fi aniversat 70 de ani de la naștere*, Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni și Editura Semne, Dolj, 2013.
2. *** , *Caiet liric. Culegere de poezii din creația cercurilor literare din capitală*, Sfatul Popular al capitalei, Casa Creației Populare, București, 1965.
3. *** , *Cinstind un Om, sărbătorim o țară. Omagiu Celui mai iubit fiu al patriei*, Editura Eminescu, București, 1988.
4. *** , *Colecție de antologii – Literatura din Basarabia în secolul XX. Poezie. Selecție, studiu introductiv și note bibliografice de Nicolae Leahu, Postfață de Alex. Ștefănescu*, Editura Știința. Arc., Chișinău, 2004
5. *** , *Dicționar analitic de opere literare românești*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2003.
6. *** , *Istoria literaturii române. Studii* (Coordonator științific: Zoe Dumitrescu Bușulenga), Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1979.
7. *** , *Literatura română postbelică, volumul II*, Editura Aula, Brașov, 2001.
8. *** , *Literatura română. Crestomație de critică și istorie literară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1883.
9. *** , *Președintelui țării - omagiu fierbinte*, Editura Militară, București, 1984.
10. *** , *Scriitori români*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978 (Ediție coordonată de Mircea Zăciu în colaborare cu M. Papahagi și A. Sasu).

11. *** , *Securitatea și intelectualii în România anilor '80*, ediție îngrijită, selecția documentelor și studiu introductiv de Liviu Țăranu, Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989. Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2010
12. *** , *Slăvim Conducătorul țării, Omagiu tovarășului Nicolae Ceaușescu*, Editura Eminescu, 1982.
13. *** , *Timpul n-a mai avut răbdare. Marin Preda*, Prefață de Eugen Simion, Editura Cartea românească, București, 1981.
14. Andreescu Gabriel, *Existența prin cultură*, Editura Polirom, Iași, 2015.
15. Bachelard, Gaston, *Poetica spațiului*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003.
16. Badea, Gheorghe, *Scrisul polemic în literatura română veche, Secolele al XVII - lea și al XVIII – lea*, Editura Pro Universitaria, București, 2018.
17. Balotă, Nicolae, *Istoria romanului modern*, Editura pentru Literatură Universală, București, 1968.
18. Barbu, Eugen, *O istorie polemică și antologică a literaturii române de la origini până în prezent. Poezia română contemporană*, Editura Eminescu, București, 1975.
19. Bălan, I. D., *Delimitări critice*, Editura pentru Literatură, București, 1964.
20. Bojin, Al., *Studii de stil și limbă literară. Arghezi – Goga – Camil Petrescu – Coșbuc – Vlahuță*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1968.
21. Braga, Mircea, *În căutarea sensului*, Editura Ideea Europeană, București, 2021
22. Burakowski, Adam, *Dictatura lui Nicolae Ceaușescu 1965-1989. Geniul Carpaților*, București, Editura Polirom, 2011.
23. Caillois, Roger, *Eseuri despre imaginație*, Editura Univers, București, 1975.
24. Caracostea, Dumitru, *Studii critice*, Editura Albatros, București, 1982.
25. Casian, Spiridon, Maria, Cassian Maria Spiridon, *101 dialoguri în libertate*, Editura Ideea Europeană, București, 2011 (Ediție digitală).
26. Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, ediție facsimil, Editura Semne, București, 2003.
27. Călinescu, G., *Pagini de estetică*, Editura Albatros, București, 1990.
28. Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității. Modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2005.
29. Cărtărescu, Mircea, *Postmodernismul românesc*, Editura Humanitas, București, 1999.
30. Chevalier Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, Volumul 1, A – D, Editura Artemis, București, 1993.
31. Chevalier Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, Volumul 2, E – O, Editura Artemis, București, 1993.
32. Chevalier Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, Volumul 3, P – Z, Editura Artemis, București, 1993.
33. Ciușanu, Gh. F., *Superstițiile poporului român în asemănare cu ale altor popoare vechi și noi*, Editura Saeculum I.O., București, 2007.
34. Cioran, Emil, *Amurgul gândurilor*, Editura Humanitas, București, 1991.
35. Cistelean, Al., *Poezie și livresc*, Editura Cartea românească, București, 1987.
36. Cistelean, Al., *Fișe, schițe și portrete*, Editura Muzeului Literaturii Române, București, 2018.
37. Coman, Mihai, *Mitologie populară românească, I, Viețuitoarele pământului și ale apei*, Editura Minerva, București, 1986.
38. Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Minerva, București, 1988.
39. Crăciun, Gheorghe, *Aisbergul poeziei moderne*, Editura Paralela 45, Pitești, 2002.

40. Crăciun, Gheorghe, *Competiția continuă. Generația '80 în texte teoretice*, Editura Vlasie, Pitești, 1994.
41. Cristea, Valeriu, *Interpretări critice*, Editura Cartea românească, București, 1970.
42. Durand, Gilbert, *Structuri antropologice ale imaginarului*, Editura Univers, București, 1977.
43. Eliade, Mircea, *Aspecte ale mitului*, Editura Univers, București, 1978.
44. Eliade, Mircea, Culianu, P. Ioan, cu colaborarea lui H.S. Wiesner, *Dicționar al religiilor*, Traducere de Cezar Baltag, Editura Humanitas, București, 1993.
45. Eliade, Mircea, *De la Zalmoxis la Genghis-Han*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980.
46. Eliade, Mircea, *Imagini și simboluri*, Editura Humanitas, București, 1994.
47. Eliade, Mircea, *Încercarea labirintului*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1990.
48. Eliade, Mircea, *Mitul eternei reîntoarceri*, Editura Univers enciclopedic, București, 1999.
49. Eliade, Mircea, *Sacrul și profanul*, traducere din franceză de Brândușa Prelipceanu, *Ediția a II-a*, Editura Humanitas, București, 2000.
50. Furtună, Angela, *Înapoi la Monica Lovinescu*, Editura Integral, București, 2021.
51. Gavriliuță, Mircea, *Mentalități și ritualuri magico-religioase*, Editura Polirom, Iași, 1998.
52. Genette, Gerard, *Introducere în arhitect. Ficțiune și dicțiune*. Editura Univers, București, 1994.
53. Georgescu, Paul, *Păreri literare*, Editura pentru Literatură, București, 1964.
54. Georgescu, Vlad, *Politică și istorie, Cazul comuniștilor români 1944 – 1977*, Ed. Humanitas, București, 1991.
55. Glodeanu, Gheorghe, *Avatarurile prozei lui Mihai Eminescu*, Editura Libra, București, 2000.
56. Glodeanu, Gheorghe, *Fantasticul în proza lui Mircea Eliade*, Editura Gutinul, Baia Mare, 1993.
57. Glodeanu, Gheorghe, *Incursiuni în imaginarul ezoteric*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2022.
58. Glodeanu, Gheorghe, *Istoria prozei fantastice românești*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2023.
59. Glodeanu, Gheorghe, *Măștile lui Proteu*, Editura Fundației Culturale Libra, București, 2005.
60. Glodeanu, Gheorghe, *Mircea Eliade. Poetica fantasticului și morfologia romanului existențial. Eseuri*, Editura Didactică și pedagogică R. A. , București, 1997.
61. Glodeanu, Gheorghe, *Mitografii. Incursiuni într-o bibliotecă mitologică, Ediția a II-a*, revizuită și adăugită, Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, 2021.
62. Glodeanu, Gheorghe, *Poezie și poetică*, Editura Fundației Culturale Libra, București, 2004.
63. Grigurcu, Gheorghe, *Poezie română contemporană, Vol. II*, Editura Revistei Convorbiri literare, Iași, 2000.
64. Grigurcu, Gheorghe, *Teritoriu liric*, Editura Eminescu, București, 1987.
65. Iorgulescu, Mircea, *Rondul de noapte*, Editura Cartea românească, București, 1974.
66. Iovănel, Mihai, *Istoria literaturii române contemporane, 1990 – 2020*, Editura Polirom, Iași, 2021.
67. Lejeune, Philippe, *Pactul autobiografic*, Editura Univers, București, 2000.
68. Lefter, Ion – Bogdan, *Anii '60 – '90. Critica literară*, Editura Paralela 45, Pitești 2002.
69. Lintvelt, Jaap, *Încercare de tipologie narativă. Punctul de Vedere. Teorie și analiză*, Editura Univers, București, 1994.
70. Lovinescu, Monica, *Etica neuitării. Eseuri socio-politice*, Editura Humanitas, București, 2008.
71. Lovinescu, Monica, *Jurnal esențial, 1981-2002*, Editura Humanitas, București, 2010.
72. Lovinescu, Monica, *Unde scurte*, Editura Humanitas, București, 1996.

73. Lovinescu, Monica, *La apa Vavilonului*, Editura Humanitas, București, 1999.
74. Lupan, Radu, *Text și context*, Editura Cartea românească, București, 1983.
75. Mamina, Alexandru, *Cenacul Flacăra – istorie, cultură, politică –*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2020.
76. Manolescu, Nicolae, *Arca lui Noe*, Editura Gramar, București, 2007.
77. Manolescu, Nicolae, *Cum citim*, Editura Aula, Brașov, 2006.
78. Manolescu, Nicolae, *Despre poezie*, Editura Cartea românească, București, 1987.
79. Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.
80. Manolescu, Nicolae, *Istoria literaturii române pe înțelesul celor care citesc*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2014.
81. Manolescu, Nicolae, *Literatura română postbelică. Lista lui Manolescu. Poezia*, Editura Aula, Brașov, 2001.
82. Marino, Adrian, *Dicționar de idei literare*, Editura Eminescu, București, 1973.
83. Martin, Mircea, *Generație și creație*, Editura pentru literatură, București, 1969.
84. Micu, Dumitru, *Dicționarul literaturii române, vol. al II-lea, Univers Enciclopedic Gold*, București, 2012.
85. Micu, Dumitru, *Istoria literaturii române de la creația populară la postmodernism*, Editura Saeculum I. O., București, 2000.
86. Mincu, Marin, *Avataruri de tranziție (accente)*, Editura Pontica, Constanța, 2004.
87. Mincu, Marin, *Poezia română actuală, Vol. I*, Editura Pontica, Constanța, 1988.
88. Mincu, Marin, *Poezie și generație*, Editura Eminescu, București, 1975.
89. Mugur, Florin, *Profesiunea de scriitor*, Editura Albatros, București, 1979.
90. Munteanu, Cornel, *Pamfletul ca discurs literar*, Editura Minerva, București, 1999.
91. Munteanu, Romul, *Metamorfozele critice europene moderne*, Editura Univers, București, 1975.
92. Negoîtescu, I., *Istoria literaturii române (1800-1945), Ediția a II-a*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
93. Negoîtescu, Ion, *Scriitori contemporani, Ediția a II-a*, Editura Paralela 45, Pitești – Brașov – Cluj-Napoca, 2000.
94. Negrici, Eugen, *Expresivitatea involuntară*, Editura Cartea Românească, București, 2017.
95. Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism, Ed. a III-a, revăzută și adăugită*, Editura Fundației PRO, București, 2006.
96. Negrici, Eugen, *Iluziile literaturii române*, Editura Cartea românească, București, 2008.
97. Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism. Etapa destalinizării formale, 1953-1964*, Editura Fundației PRO, București, 2002.
98. Negrici, Eugen, *Literatura română sub comunism. Proza*, Editura Fundației PRO, București, 2002.
99. Nițescu, M., *Atitudini critice*, Editura Cartea românească, București, 1983.
100. Nițescu, M., *Poeți contemporani. Sinteze critice*, Editura Cartea românească, București, 1978.
101. Orian, Georgeta, *Vintilă Horia, un scriitor contra timpului său*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2008.
102. Papahagi, Marian, *Fragmente despre critică*, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 1994.
103. Parfene, Constantin, *Teorie și analiză literară. Ghid practic*, Editura Științifică, București, 1993.
104. Perian, Gheorghe, *Ideea de generație în teoria literară românească*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2013.
105. Petrescu, Liviu, *Romanul condiției umane*, Editura Minerva, București, 1979.

106. Piru, Al., *Istoria literaturii române de la început până azi*, Editura Univers, București, 1981.
107. Poantă, Petru, *Modalități lirice contemporane*, Editura Dacia, 1973.
108. Pop, Delia, *Provocări ale postmodernității. Pornind de la Mircea Cărtărescu*, Editura Princeps Edit, Iași, 2010.
109. Pop, Ion, *Poezia unei generații*, Editura Dacia, Cluj, 1973.
110. Pop, Ion, *Poezia românească neomodernistă*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2018.
111. Popa, Marian, *Dicționar de literatură română contemporană, Ediția a doua revizuită și adăugită*, Editura Albatros, București, 1977.
112. Popa, Marian, *Istoria literaturii române de azi pe mâine, volumul II 23 august 1944 – 22 decembrie 1989, Versiune revizuită și argumentată*, Editura Semne, București, 2007.
113. Popa, Marian, *Modele și exemple*, Editura Eminescu, București, 1971.
114. Popovici, D., *Studii literare, Vol. III, Ideologia literară a lui I. Heliade – Rădulescu*, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 1977.
115. Popovici, Vasile, *Eu, personajul*, Editura Cartea românească, București, 1988.
116. Purcaru, Ilie, *Poezie și politică*, Editura Albatros, Iași, 1972.
117. Raicu Lucian, *Structuri literare*, Editura Eminescu, București, 1973.
118. Regman, Cornel, *Cărți, autori, tendințe*, Editura pentru Literatură, București, 1967.
119. Regman, Cornel, *Cică niște cronicari...*, Editura Eminescu, București, 1970.
120. Rotaru, Ion, *O istorie a literaturii române, Vol. 6*, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 2001.
121. Ruști, Doina, *Dicționar de teme și simboluri din literatura română*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2002.
122. Scarlat, Mircea, *Istoria poeziei românești, vol. IV, Momente și sinteze*, Editura Minerva, București, 1990.
123. Selejan, Ana, *Literatura în totalitarism (1959-1960)*, Editura Cartea românească, București, 2000.
124. Simion, Eugen, *Scriitori români de azi I, Ed. a doua revăzută și completată*, Editura Cartea românească, București, 1978.
125. Simion, Eugen, *Scriitori români de azi, IV*, Editura Cartea românească, București, 1989.
126. Simion, Eugen, *Scriitori români de azi, vol. III*, Editura David Litera, București, Chișinău, 1998.
127. Simuț, Ion, *Literaturile române postbelice*, Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2017.
128. Sorescu, Marin, *Ușor cu pianul pe scări – cronici literare –*, Editura Cartea românească, București, 1985.
129. Spiridon, Casian, Maria, *101 dialoguri în libertate*, Editura Ideea Europeană, București, 2011 (Ediție digitală, pdf.).
130. Spiridon, Vasile, *Nichita Stănescu. Monografie, antologie comentată, receptare critică*, Editura Aula, Brașov, 2003.
131. Șeuleanu, Ion, *Dincoace de sacru, dincolo de profan. Studii și eseuri de folclor*, Editura Tipomur, Târgu Mureș, 1994.
132. Ștefănescu, Alex., *Istoria literaturii române contemporane. 1947-2000*, Editura Mașina de scris, București, 2005.
133. Tașcu, Valentin, *Poezia poeziei de azi, I*, Editura Junimea, Iași, 1985.
134. Todorov, Tzvetan, *Introducere în literatura fantastică*, Editura Univers, București, 1973.

135. Țeposu, Radu, *Viața și opiniile personajelor*, Editura *Cartea românească*, București, 1983.
136. Ulici, Laurențiu, *Literatura română contemporană, I – promoția' 70*, Editura *Eminescu*, București, 1995.
137. Ungureanu, Cornel, *Proză și reflexivitate*, Editura *Eminescu*, București, 1977.
138. Vaida, Ana, *Adrian Păunescu și „Misterul nășăudean”*, Editura *Școala Ardeleană*, Cluj-Napoca, 2019.
139. Vasile, Cristian, *Literatura și artele în România comunistă 1948-1953*, Editura *Humanitas*, București, 2010.
140. Verdery, Katherine, *Compromis și rezistență. Cultura română sub Ceaușescu*, Editura *Humanitas*, București, 1994 (ediție PDF).
141. Vianu, Tudor, *Arta prozatorilor români*, Editura *Minerva*, București, 1988.
142. Vianu, Tudor, *Filosofie și poezie*, Editura *Teșu*, București, 2007.
143. Vlad, Ion, *Aventura formelor. Geneza și metamorfoza „genurilor”*, Editura *Didactică și Pedagogică*, București, 1996.
144. Vlad, Ion, *Descoperirea operei*, Editura *Dacia*, Cluj Napoca, 1970.
145. Vlad, Ion, *Lectura poeziei. Eseuri. Comentarii. Interpretări*, Editura *Cartea românească*, București, 1991.
146. Vlad, Ion, *Lecturi constructive*, Editura *Cartea românească*, București, 1975.
147. Vlad, Ion, *Povestirea. Destinul unei structuri epice*, Editura *Minerva*, Seria *Universitas*, București, 1972.
148. Vulcănescu, Romulus, *Mitologie română*, Editura *Academiei Republicii Socialiste România*, București, 1987.
149. Zăciu, Mircea, Sasu, Aurel, *Dicționarul esențial al scriitorilor români*, Editura *Albatros*, București, 2000.
150. Zăciu, Mircea, *Scriitori români*, Editura *Științifică și Enciclopedică*, București, 1978.

Referințe critice în reviste și ziare

1. Bălan, Ion – Dodu, *Cronica literară: Călătoriile poetului*, în revista *Scânteia*, Nr. 12326, din 09.06.1982.
2. C. Ungureanu, *Cronica literară – Adrian Păunescu, Lumea ca lume*, în revista *Orizont*, Anul 25, nr.1 – 52, 1974.03.07.
3. Ciurea, Mirela, *Zoe Ceaușescu a luat cu ea în mormânt tainele unui destin tragic*, în *Evenimentul zilei*, marți, 19 ianuarie, 2016.
4. Coman Șova, *Lumea ca lume de Adrian Păunescu*, în revista *Scânteia tineretului*, Nr. 7687, joi, 7 februarie, 1974.
5. Corlățan, Mirela, *Interviu cu Adrian Păunescu: „Îl iubeam și nu eram pompos. Eu chiar țineam la Ceaușescu”*, în ziarul *Cotidianul*, Nr. 109, 15 mai 2007.
6. Cornel Moraru, *Cronica literară: Adrian Păunescu: Sub semnul întrebării*, în revista *Vatra*, Nr.3, 6.03.1980.
7. Cosma, Anton, *Adrian Păunescu, De la Bârca la Viena*, în *Cronica literară*, rubrica *Publicistica militantă*, din revista *Vatra*, Nr. 6 din 01.06.1982.
8. Dascălu, Valentin, *Lumea ca lume de Adrian Păunescu*, în revista *Ramuri*, Nr. 1 / 1974.
9. Dragoș, Nicolae, *Înțelepciunea de a fi*, în revista *Ramuri*, Nr. 1, 1975.
10. Faur, Sanda, *Examenul de admitere, un joc al hazardului?* în revista *Flacăra*, Nr. 28, 7 iulie 1973.

11. Felea, Victor, *Cronica literară: Adrian Păunescu, Lumea ca lume*, în revista *Tribuna*, Nr. 9 din 28.02.1974.
12. Firan, Fl., *Scriitori din Oltenia. Adrian Păunescu*, în revista *Ramuri*, Nr. 11 din 15 noiembrie, 1974.
13. Ganea, Alexandru, *Meritele unui nerușinat*, în *Cotidianul. Magazin de weekend*. Anul III, Numărul 66, sâmbătă-duminică, martie 1993.
14. *Info-media. O nouă sfidare la adresa bunului – simț*, în ziarul *Observator cultural*, Nr. 85, din 09 – 15. 10. 2001.
15. *Info-media: Pe scurt, Adrian Păunescu, Mamaia Copiilor*, în ziarul *Observator cultural*, Nr. 74, din 24 – 30.07.2001.
16. Lefter, Ion, Bogdan, *2003 spre 2004. Teme, reflecții, polemici. Un scandal care n-a existat*, în ziarul *Observator cultural*, Nr. 203 din 13.01 – 19.01.2004.
17. Manolescu, Florin, *Dincolo și dincoace de Thule*, în revista *Luceafărul*, Nr. 22/1991
18. Manolescu, Nicolae, în rubrica *Actualitatea literară, De la Bârca la Viena...*, în revista *România literară* Nr. 9 din 25.02.1982.
19. Marcu, Luminița, Ciubuc, Bogdan, *Păunescu, refuzat la doctorat. Nicolae Manolescu: „Nu este o teză care să treacă de o comisie”*, în ziarul *Evenimentul zilei*, Nr. 3595, miercuri, 23 decembrie, 2023.
20. Martin, Mircea, *Adrian Păunescu – Mieii primi*, în revista *Amfiteatru*, anul I, Nr. 12, noiembrie, 1966.
21. Mușat, Carmen, *Ascensiunea rinocerilor*, în ziarul *Observator cultural*, iulie – decembrie, Nr. 76 din 07. 08 – 13. 08. 2001.
22. Mușina, Alexandru, *Poezia cotidianului*, în revista *Astra*, Nr. 4/1981.
23. Paler, Octavian, *Între clasic și baroc. Luchian. Lancea transformată în floare* în revista *Flacăra*, Nr. 5, 26 ianuarie 1978.
24. Păunescu, Adrian, *A fi într-o pasăre* în revista *Luceafărul*, Nr. 20, din 25 septembrie, 1965.
25. Păunescu, Adrian, *Într-o duminică dimineța cu Fănuș Neagu*, în revista *România literară*, Anul I, Nr. 4, joi, 31 octombrie, 1968.
26. Păunescu, Adrian, „*Scriitorul – o Casandră?* din seria *În fiecare săptămână Marin Preda răspunde la o întrebare*, în revista *Luceafărul*, Nr. 26 din 27 iunie, 1970.
27. Păunescu, Adrian, „*Foarte sus, în polul plus*”. *De vorbă cu Romulus Vulpescu*, în revista *Luceafărul*, Nr. 25 din 20 iunie 1970.
28. Păunescu, Adrian, „*În paradis, nimeni nu scrie*”. *De vorbă cu Constantin Țoiu*, în revista *Luceafărul*, Nr. 26 din 27 iunie, 1970.
29. Păunescu, Adrian, „*Nu vă e teamă de timp?*” *De vorbă cu Alexandru Piru*, în revista *Luceafărul*, Nr. 29 din 18 iulie 1970.
30. Păunescu, Adrian, „*Să ne întrebăm din când în când: am dat noi acele cărți fundamentale?*” – *De vorbă cu Dumitru Radu Popescu* – în revista *Luceafărul*, Nr. 28 din 11 iulie, 1970.
31. Păunescu, Adrian, „*Tradiționaliștii mă socoteau modernist, moderniștii mă socoteau tradiționalist*”, în revista *România literară*, Anul II, Nr. 28 (40), joi, 10 iulie, 1969.
32. Păunescu, Adrian, *1 Decembrie, Ziua Națională a Românilor*, în ziarul *Vremea*, An I, Nr. 1, din 20 iulie - 5 august, 1990.
33. Păunescu, Adrian, *Al. Andrițoiu: „De 2000 de ani pe noi, românii, numai lupta cu inerția ne-a păstrat”*, în revista *România literară*, Anul II, Nr. 31, joi, 31 iulie, 1969.
34. Păunescu, Adrian, *Am învățat ce înseamnă răbdarea. De vorbă cu Szasz Janos*, în revista *Luceafărul*, Nr. 23 din 6 iunie 1970
35. Păunescu, Adrian, *Apă târzie*, în revista *Luceafărul*, Nr. 27, din 3 iulie, 1971.
36. Păunescu, Adrian, *Atentatul de la Borș*, în ziarul *Totuși iubirea*, Anul II, Nr. 44 (61), din 31 oct. – 6 nov., 1991.

37. Păunescu, Adrian, *Bună regăsire, la focul purificator*, în săptămânalul *Flacăra lui Adrian Păunescu*, Anul I, Nr. 0, 20 iulie, 2001.
38. Păunescu, Adrian, *Bună regăsire, la focul purificator*, în săptămânalul *Flacăra lui Adrian Păunescu*, Anul I, Nr. 0, din 20 iulie, 2001.
39. Păunescu, Adrian, *Cărțile deasupra apei* din seria *În fiecare săptămână Marin Preda răspunde la o întrebare*, în revista *Luceafărul*, Nr. 21, din 23 mai 1970.
40. Păunescu, Adrian, *Cea mai frumoasă natură*, în revista *Luceafărul*, Nr. 21, 1 noiembrie, 1962.
41. Păunescu, Adrian, *Cei mai buni*, în revista *Luceafărul*, Nr. 3, din 1-2 ianuarie, 1965.
42. Păunescu, Adrian, *Celula de Partid*, în revista *Luceafărul*, Anul IV, Nr. 16, din 15 august, 1961.
43. Păunescu, Adrian, *Critica literară și frica de scriitori*, din seria: *În fiecare săptămână Marin Preda răspunde la o întrebare*, în revista *Luceafărul*, Nr. 19, din 9 mai 1970.
44. Păunescu, Adrian, *Cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu. Scriitori la tribună*, în revista *România literară*, Anul I, Nr.7, joi, din 21 noiembrie 1968.
45. Păunescu, Adrian, *De vorbă cu Ov. S. Crohmălniceanu*, în revista *Luceafărul*, Nr. 24 din 13 iunie 1970.
46. Păunescu, Adrian, *Democrație pe stomacul gol*, în ziarul *Totuși iubirea*, Anul II, Nr. 39 din 26 sept. – 3 oct., 1991.
47. Păunescu, Adrian, *Domnul Tudor*, în revista *Luceafărul*, Nr. 4, din 13 februarie, 1965.
48. Păunescu, Adrian, *E la modă bestia! Nevoia de Dumnezeu*, în săptămânalul *Flacăra lui Adrian Păunescu*, Anul I, Nr. 8, 25 octombrie, 2001.
49. Păunescu, Adrian, *E la modă bestia! Nevoia de Dumnezeu*, în săptămânalul *Flacăra lui Adrian Păunescu*, Anul I, Nr. 8, 25 octombrie, 2001,
50. Păunescu, Adrian, *Etern impuls*, în revista *Amfiteatru*, anul I, Nr. 8, august 1966.
51. Păunescu, Adrian, *Eu sunt un necunoscut permanent pentru mine. De vorbă cu Nicolae Velea*, în revista *Luceafărul*, Nr. 20, din 16 mai 1970.
52. Păunescu, Adrian, *Euronaționalismul* în săptămânalul *Flacăra lui Adrian Păunescu*, Anul I, Nr. 1, din 6 septembrie, 2001.
53. Păunescu, Adrian, *Euronaționalismul* în săptămânalul *Flacăra lui Adrian Păunescu*, Anul I, Nr. 1, din 6 septembrie, 2001.
54. Păunescu, Adrian, *Ferestre de porumb în univers*, în revista *Flacăra* Nr. 44, din 27 octombrie 1973.
55. Păunescu, Adrian, *Flacăra la dispoziția dumneavoastră*, în revista *Flacăra*, Nr. 28, din iulie 1973.
56. Păunescu, Adrian, *François Villon*, în revista *Ramuri*, Anul VII, Nr. 3 (69), 15 martie 1970.
57. Păunescu, Adrian, *Gaze arse pe cruciulița de argint* în revista *Luceafărul*, Nr. 23, 5 iunie, 1971.
58. Păunescu, Adrian, *Hristos a înviat*, în ziarul *Totuși iubirea*, Anul VI, Nr. 18 (24) din 26 aprilie – 4 mai, 1995.
59. Păunescu, Adrian, *Ilegitimi atleți ai luminii*, în ziarul *Totuși iubirea*, Anul VI, Nr. 38 (261), 7 – 14 septembrie, 1995.
60. Păunescu, Adrian, *Ilegitimi atleți ai luminii*, în ziarul *Totuși iubirea*, Anul VI, Nr. 38 (261), 7-14 septembrie, 1995.
61. Păunescu, Adrian, *Implicarea până la capăt*, în revista *Flacăra*, Nr. 34, din 20.08.1981.
62. Păunescu, Adrian, *Interviul nostru cu Marin Sorescu. „Omenirea întreagă este Iona, dacă-mi permiteți”*, în revista *România literară*, Anul II, Nr. 36, joi, 4 septembrie, 1969.
63. Păunescu, Adrian, *Interviul nostru cu prof. univ. George Macovescu, prim-adjunct al ministrului Afacerilor Externe, „Nu e suficient să afirmi că ai dreptate, trebuie să și demonstrezi că ai dreptate”*, în revista *România literară*, Anul II, Nr. 34, joi, 21 august, 1969.

64. Păunescu, Adrian, *Interviul nostru cu Zaharia Stancu: „Literatura română se îndreaptă într-o direcție în care se îndreaptă și poporul”*, în revista *România literară*, Anul II, Nr. 32, joi, 7 august, 1969.
65. Păunescu, Adrian, *Istoria – biografia lui*, în revista *Luceafărul*, Nr. 7, 27 martie, 1965.
66. Păunescu, Adrian, *Împotriva antisemitismului*, în ziarul *Totuși iubirea*, Anul I, Nr. 7, din octombrie, 1990.
67. Păunescu, Adrian, *În fiecare săptămână Marin Preda răspunde la o întrebare*, în revista *Luceafărul*, Nr. 6, 18 aprilie 1970.
68. Păunescu, Adrian, *Întâiul cânt*, în revista *Luceafărul*, Nr. 20, din 15 octombrie, 1960.
69. Păunescu, Adrian, *Joc în pierdere*, în revista *Amfiteatru*, anul I Nr. 11, noiembrie 1966.
70. Păunescu, Adrian, *Macedonskiana*, în revista *Ramuri*, Anul VII, Nr. 6, din 15 iunie 1970.
71. Păunescu, Adrian, *Măsura zborului*, în revista *Luceafărul*, Nr. 5, 1 martie, 1962.
72. Păunescu, Adrian, *Nu se mai poate trăi*, în ziarul *Totuși iubirea*, Anul II, Nr.47 (64), 21 – 28 noiembrie, 1991.
73. Păunescu, Adrian, *Nu vom ceda o palmă de pământ*, în ziarul *Totuși iubirea*, Anul II, Nr. 42 (59), 17-24 octombrie, 1991.
74. Păunescu, Adrian, *O urgență: debirocratizarea*, în săptămânalul *Flacăra lui Adrian Păunescu*, Anul II, Nr. 2, din 17 ianuarie, 2002.
75. Păunescu, Adrian, *Obsedantul deceniu*, din seria: *În fiecare săptămână Marin Preda răspunde la o întrebare*, în revista *Luceafărul*, Nr. 24 din 13 iunie 1970.
76. Păunescu, Adrian, *Obștea monumentelor*, în revista *Amfiteatru*, anul II, Nr. 17, mai 1967.
77. Păunescu, Adrian, *Pastel puternic*, în revista *Luceafărul*, Nr. 20, 15 octombrie, 1962.
78. Păunescu, Adrian, *Ploaia*, în revista *Luceafărul*, Nr. 22, din 15 noiembrie, 1960.
79. Păunescu, Adrian, *Popicărie cu cap de copil*, în revista *Luceafărul*, Nr. 20, 25 septembrie, 1965.
80. Păunescu, Adrian, *Recenzii. Ștefana Velisar–Teodoreanu: Ursitul*, în revista *Ramuri*, Anul VII, Nr. 9 din 15 septembrie, 1970.
81. Păunescu, Adrian, *Sadoveanu scriitor universal*, în revista *Ramuri*, Anul VII, Nr. 12 din 15 decembrie, 1970.
82. Păunescu, Adrian, *Să nu-l uităm pe Gruia*, în revista *Flacăra* Nr. 17, 20 aprilie 1974.
83. Păunescu, Adrian, *Sămânță de baștină*, în revista *Amfiteatru*, anul II, Nr. 29, mai 1968.
84. Păunescu, Adrian, *Sărbătorile păcii*, în revista *Luceafărul*, Nr. 20, 15 octombrie, 1962.
85. Păunescu, Adrian, *Scânteia marelui nostru foc*, în revista *Flacăra*, Nr. 33, din 13.08.1981
86. Păunescu, Adrian, *Toamna*, în revista *Luceafărul*, Nr.1, din 1 ianuarie, 1962.
87. Păunescu, Adrian, *Totul pe adresa oamenilor*, în *Flacăra* Nr. 28, iulie 1973.
88. Păunescu, Adrian, *Totuși lupta*, în ziarul *Totuși iubirea*, Anul I, Nr. 6, 12 octombrie, 1990.
89. Păunescu, Adrian, *Trăiască-n libertate cârmaciul țării noastre!* în revista *Flacăra*, Nr. 4, din 26 ianuarie 1978.
90. Păunescu, Adrian, *Un orizont de noroi*, în săptămânalul *Flacăra lui Adrian Păunescu*, An II, Nr.4, din 31 ianuarie, 2002.
91. Păunescu, Adrian, *Unghi. Dar când patru generații...*, în revista *Amfiteatru*, anul II, Nr.15, martie 1967.
92. Păunescu, Adrian, *Vibrantă sărbătoare a unității poporului și Portret de Patrie* în revista *Flacăra*, Nr. 5, din 2 februarie 1978.
93. Petru – Pârvu, Mihaela, *Povestea unei fotografii. Un sărut frățesc între Adrian Păunescu și Corneliu Vadim Tudor*, în ziarul *Evenimentul zilei altfel*, joi, 25 octombrie, 2018.
94. Pleșu, Andrei, *Politică și literatură*, în revista *Dilema veche*, Anul II, Nr. 621818, din 24 martie, 1994.

95. Poantă, Petru, *Cronica literară: Adrian Păunescu, De la Bârca la Viena și înapoi*, în revista *Tribuna*, Nr. 21, din 27.05.1982
96. Popescu, Simona, *Poezia ca instinct de conservare și model de comportament*, în revista *Echinox*, Nr. 2-3/1988.
97. Popescu, Titu, *Adrian Păunescu. Lumea ca lume. Cronica literară*, în revista *Transilvania*, 1974 – 01 – 08.
98. Rogac, Raia, *Dialog cu Adrian Păunescu*, în revista *Vatra veche* Anul III, Nr.1 (25), ianuarie 2011.
99. Sângeorzan, Zaharia, *Poezia, deocamdată*, în revista *Cronica*, Anul 12, Nr. 1 – 52, 11.02.1977.
100. Simion, Eugen, *Poezia tânără*, în revista *Luceafărul*, Nr. 16, din 18 aprilie, 1970.
101. Sorescu, Marin, *Medicul de circă planetară*, în revista *Ramuri*, Nr. 3 (201), martie, 1981.
102. Stănescu, Nichita, *Lirismul și sfera realului*, în *Gazeta literară*, Anul XII, Nr. 5 (568), din 28 ianuarie, 1965.
103. Tașcu, Valentin, *Lumea ca lume. Roman-reportaj*, în revista *Tribuna*, Nr. 30, din 25.07.1974.
104. Ungheanu, M., *Adrian Păunescu, De la Bârca la Viena și înapoi*, în revista *Luceafărul*, Nr. 5, din 30 ianuarie, 1982.
105. Ungureanu, Cornel, *Cronica literară: Adrian Păunescu, De la Bârca la Viena și înapoi*, Editura Sport-Turism, 1981, în revista *Orizont*, Nr. 28, din 14.07.1982.

Webografie

1. Interviu acordat de criticul Nicolae Manolescu revistei *Memorie culturală. Revistă de cuvânt, imagine și sunet*, <https://memorieculturala.ro/generatia-60-in-literatura-romana/>.
2. *** , *Adrian Păunescu și-a studiat dosarul de Securitate, la sediul CNSAS*, <https://www.ziaruldeiasi.ro/national-extern/adrian-paunescu-si-a-studiat-dosarul-de-securitate-la-sediul-cnsas~ni23b4:>.
3. Coja, Ion, *Dosarele imposturii. Dizidenta Ana Blandiana*, <https://ioncoja.ro/dosarele-imposturii-dizidenta-ana-blandiana/>.
4. „Pamfletul e un semn al pasiunii dezlănțuite” – interviu cu Magda RĂDUȚĂ, Publicat în *Dilema Veche* Nr. 704 din 17-23 august 2017, pe <https://dilemaveche.ro/sectiune/la-zi-in-cultura/pamfletul-e-un-semn-al-pasiunii-dezlantuite-622393.html>, 09.06.2022
5. *Adrian Păunescu a primit de la CNSAS adeverință de necolaborare cu Securitatea*, București, 06.01.2009, <https://www.mediafax.ro/social/adrian-paunescu-a-primit-de-la-cnsas-adeverinta-de-necolaborare-cu-securitatea-3706288>.
6. *Adrian Păunescu în primăvara dinaintea dispariției. Sunt un captiv al vremii mele!*, în emisiunea de la OTV realizată de Dan Diaconescu, <https://uk.video.search.yahoo.com/search/video?fr=gecs&ei=UTF-8&p=Adrian+P%C4%83unescu+pe+vremea+lui+Ceau%C8%99e%C8%99scu#id=2&vid=e468e104843308f8727293855de4df92&action=click>
7. *Adrian Păunescu și-a studiat dosarul de Securitate, la sediul CNSAS*, 12.07.2001, 18.04.2022, Conform surselor, există dosar la CNSAS din care reiese faptul că poetul a fost urmărit: <https://www.ziaruldeiasi.ro/national-extern/adrian-paunescu-si-a-studiat-dosarul-de-securitate-la-sediul-cnsas~ni23b4:>
8. Adrian Păunescu, *Nu trădați Limba română! Discurs ținut la intrarea în Academia Moldovei*, Chișinău, 30 august, 2010, publicat vineri, 5noiembrie,2010, <http://coltul-adevarului.blogspot.com/2010/11/adrian-paunescu-nu-tradati-limba-romana.html>.

9. *Andrei Păunescu la EVZ cu Alecu Racoviceanu: Nicu Ceaușescu, Adrian Păunescu, Cănaclu, cântece, Secretele unei relații: Nicu Ceaușescu – Adrian Păunescu*, <https://www.youtube.com/watch?v=lnhGaed5kjl>.

10. Anghel, Dumitru, Horea – 270 de ani de la naștere, pe <https://www.dacoromania-alba.ro/nr06/horea.htm>.

11. Arhiva personală a fiului poetului, Andrei Păunescu, *Nicu Ceaușescu, dialog cu Adrian Păunescu, Andrei Păunescu filmează în Penitenciarul Jilava 1991*, <https://www.youtube.com/watch?v=-xRmPj5ZKpk>.

12. Barthes, Roland, *Moartea Autorului*, http://www.poezie.ro/index.php/essay/164976/Moartea_Autorului.

13. Betea, Lavinia, *Ceaușescu a blamat întâlnirea poetului Păunescu cu Ion Iliescu. În numele uteciștilor scriitori, poetul Adrian Păunescu a organizat o întâlnire cu Ion Iliescu, prim-secretarul CC al UTC. Soluția lui Ceaușescu pentru tinerii scriitori era să facă gazetărie. Ca Eminescu, Historia*, <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/ceausescu-a-blamat-intalnirea-poetului-paunescu-cu-ion-iliescu>.

14. Boldea, Iulian, *Memoria arhetipurilor, în studiul Ileana Mălăncioiu, Portre în palimpsest (4/5)*, <https://revistavatra.org/2017/09/18/ileana-malancioiu-portret-in-palimpsest-45/>.

15. Both, Ioana, *Poezia patriotică românească, Editura Humanitas, București, 2008, PDF: https://ro.scribd.com/document/39194616/i-loana-Both-Poezia-patriotica-romaneasca-antologie-prefata-dosar-critic-comentarii-note-si-bibliografie-de-IB*.

16. Brancu, Cristian, *Adrian Păunescu – Trecutul care nu trece. Șapte ani de la moartea lui Adrian Păunescu. Cănaclul Flacăra, povestea unui fenomen cultural la șapte ani de la moartea lui Adrian Păunescu, Interviu cu Andrei Păunescu, fiul poetului Adrian Păunescu*: <https://www.youtube.com/watch?v=h3upd8wZe8>.

17. Burakowski, Adam, *Dictatura lui Nicolae Ceaușescu 1965-1989. Geniul Carpaților, București, Editura Polirom, 2011*, <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/tezele-din-iulie-punctul-de-cotitura-al-regimului-ceausescu>.

18. Camerei Deputaților, DEZBATERI PARLAMENTARE, Ședința Senatului din 29 septembrie 2008, *Declarații politice prezentate de doamnele și domnii senatori: Adrian Păunescu (PSD) – declarație politică referitoare la câteva momente importante din viața lui Adrian Păunescu; demisia sa din Comisia de anchetă privind activitatea Institutului Cultural Român*: <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno.stenograma?ids=6545&idm=1,02&idl=1>, august, 2022

19. Cărtărescu, Mircea, *Păunescu, un odios propagandist*, Ziare.com., <https://ziare.com/adrian-paunescu/cenaclul-flacara/mircea-cartarascu-paunescu-un-odios-propagandist-1056680> sau Tismăneanu, Vladimir, *Adrian Păunescu, megafon al comunismului românesc (10-8-2013)*, sursa: <https://acum.tv/articol/67452/>.

20. Cernat, Paul, *Adrian Păunescu sub semnul întrebării (II)*, în *Observator cultural*, 24-12-2010, Nr.556-557, <https://www.observatorcultural.ro/articol/adrian-paunescu-sub-semnul-intrebarii-ii>.

21. Chiruță, Răzvan, *Adrian Păunescu îl lauda pe Ceaușescu în ziarele din Marea Britanie: „Partidul nostru a spus NU șovinismului, rasismului, fascismului, prostiei”*, 5 septembrie, 2015, în „România liberă”, pe <https://romanalibera.ro/lifestyle/food/cu-ce-se-lauda-romania-lui-ceausescu-in-ziarele-din-marea-britanie-391615/> 10.04.2022

22. CNSAS: *Adrian Păunescu nu a colaborat cu Securitatea*, Marți, 06 Ianuarie 2009, ora 15:17, <https://ziare.com/stiri/frauda/cnsas-adrian-paunescu-nu-a-colaborat-cu-securitatea-592704>.

23. CNSAS: *Adrian Păunescu nu a colaborat cu Securitatea*, Marți, 06.ianuarie, 2009, <https://ziare.com/stiri/frauda/cnsas-adrian-paunescu-nu-a-colaborat-cu-securitatea-592704>: CNSAS, 18.04.2022.

24. *COMISIA PREZIDENȚIALĂ PENTRU ANALIZA DICTATURII COMUNISTE DIN ROMÂNIA, RAPORT FINAL*, București, 2006, Membrii Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România: Președinte: Vladimir Tismăneanu Membri: Sorin Alexandrescu, Mihnea Berindei, Constantin Ticu Dumitrescu, Radu Filipescu, Virgil Ierunca, Sorin Ilieșiu, Gail Kligman, Monica Lovinescu, Nicolae Manolescu, Marius Oprea, H.-R. Patapievic, Dragoș Petrescu, Andrei Pippidi, Romulus Rusan, Levente Salat, Stelian Tănase, Cristian Vasile, Alexandru Zub. Experți: Hannelore Baier, Ioana Boca, Stefano Bottoni, Ruxandra Cesereanu, Radu Chiriță, Adrian Cioflâncă, Dorin Dobrințu, Robert Fürtos, Armand Goșu, Constantin Iordachi, Maria Mureșan, Germina Nagâț, Eugen Negrici, Novák Csaba Zoltán, Olti Agoston, Cristina Petrescu, Anca Șincan, Virgiliu Țărău, Cristian Vasile, Smaranda Vultur. La redactarea Raportului au mai colaborat: Gheorghe Boldur-Lătescu, Igor Cașu, Adriana Fleancu (corectură), Mihaela Ghimici (traducere), Lázok Klára, Shlomo Leibovici-Laiș, László Márton, Nagy Mihály Zoltán, Cristina Spătărelu (secretariat tehnic), Ioan Stanomir, Cătălin Augustin Stoica, Marian Zăloagă. 10.05.2022, [http://old.presidency.ro/static/rapoarte/Raport final CPADCR.pdf](http://old.presidency.ro/static/rapoarte/Raport%20final%20CPADCR.pdf) 10.05.2022

25. Cristea-Enache, Daniel, *Trecutul întunecat în Cultura*, Nr. 63 din 15.03.2007, <http://revistacultura.ro/cultura.php?articol+984>.

26. Curtifan, Tudor, „*Nebunii de la Căminul lui Păunescu*” în *Rapoartele Securității*. Interviu Andrei Păunescu <https://www.dcnnews.ro/nebunii-de-la-cenacul-lui-paunescu-in-rapoartele-securita-ii-interviu-andrei-paunescu-535517.html> | 11 Martie 2017.

27. Dâmboveanu, Claudia, *Marin Preda, lui Ceaușescu: „Dacă introduceți realismul socialist, eu mă sinucid!”*: <https://jurnalul.ro/cultura/arte-vizuale/marin-preda-lui-ceausescu-daca-introduceti-realismul-socialist-eu-ma-sinucid-146403.html>.

28. *Discurs Iuliu Maniu, Alba Iulia, 1 decembrie 1918, Discursul lui Iuliu Maniu în plenul Adunării Naționale, prin care motivează proiectul de rezoluție al Unirii, citit anterior de Vasile Goldiș*, : <https://centenarulromaniei.ro/discurs-iuliu-maniu-alba-iulia-1-decembrie-1918/>.

29. Dumitru, Teodora, *Traian T. Coșovei și avatarurile modernității*, în *Caiete Critice*, Revistă editată de Fundația Națională pentru Știință și Artă, Nr.7,(321)/214, [https://www.academia.edu/32003352/Traian T Cosovei %C8%99i avatarurile modernit%C4%83%C8%9Bii](https://www.academia.edu/32003352/Traian_T_Cosovei_%C8%99i_avatarurile_modernit%C4%83%C8%9Bii)

30. *Firan, Florea, Coșovei Traian și Generația '80*, în revista *Scrisul românesc*, Revistă de cultură fondată la Craiova, în 1927, serie nouă, din ianuarie 2003, Publicată de *Scrisul Românesc* Fundația-Editura, recunoscută CNCS, Serie nouă, Anul XVII Nr. 1 (185) 2019, <https://cdn4.libris.ro/userdocspdf/1018/revista%20scrisul%20romanesc%20nr.%201%20din%202019.pdf>.

31. Ghidirmic, Ovidiu, *Poeți* neoromantici,
<https://ecreator.ro/index.php?>.

32. Grancea, Mihaela, *Dacismul și avatarurile discursului istoriografic postcomunist*, Veröffentlichungsversion / Published Version Zeitschriftenartikel / journal article, „Romanian Political Science Review”, vol.VII, no.1, 2007, [https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/56061/ssoar-sp-rpsr-2007-1-grancea Dacismul si avatarurile discursului istoriografic.pdf?sequenc](https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/56061/ssoar-sp-rpsr-2007-1-grancea%20Dacismul%20si%20avatarurile%20discursului%20istoriografic.pdf?sequence=1).

33. *Nicolae Ceaușescu la Casa Scriitorului de la Neptun, 4 august 1971*. <http://intelart.blogspot.com/2008/02/nicolae-ceauescu-la-casa-scriitorului.html>.

34. *Adrian Păunescu a primit de la CNSAS adeverință de necolaborare cu Securitatea*, București, 06.01.2009, <https://www.mediafax.ro/social/adrian-paunescu-a-primit-de-la-cnsas-adeverinta-de-necolaborare-cu-securitatea-3706288>.

35. *Interviu cu Adrian Păunescu, la 25 de ani de când au încetat filmările la Căminul Flacăra*, apărut la TVR, <https://www.youtube.com/watch?v=xbq5zBoW1II>.

36. Ivașcu, Sabina, *Punct și de la capăt sau Despre disidență numai de bine*, <https://www.cristoiublog.ro/punct-si-de-la-capat-sau-despre-disidenta-numai-de-bine-2/>.
37. Kerbrat-Orecchioni, C., et Gelas, N., *Le discours polémique*, Lyon, Presses universitaires de Lyon, 1980 în Galia Yanoshevsky, *De la polémique à la polémique journalistique*, <http://www.fabula.org/actualites/polemiques-entre-intellectuels>.
38. Lupșor, Andreea, *Comunismul în România*, <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/tezele-din-iulie-punctul-de-cotitura-al-regimului-ceausescu>, martie, 2019.
39. Manolescu, Nicolae, - *Lista canonică a literaturii române - interviu*, 6 iulie, 2020, https://www.youtube.com/watch?v=efLMgTF0H5M&ab_channel=CentrulC%C4%83r%C8%9Bii%2FRomanianBookCentre.
40. Manolescu, Nicolae, *Mircea Eliade, cenzurat*, https://adevarul.ro/cultura/carti/mircea-eliade-cenzurat-1_53d24bad0d133766a8bb1992/index.html.
41. Martin, Mircea, *Cultura română între comunism și naționalism*, 23.09.2002, 22.10.2021. <https://revista22.ro/cultura/cultura-romana-intre-comunism-si-nationalism>.
42. Matei, Alexandru, *Eu sunt Păunescu*, Criticatăc, 27 noiembrie, 2010, <https://www.criticatac.ro/eu-sunt-paunescu/>.
43. Nicolae Ceaușescu la Casa Scriitorului de la Neptun, 4 august 1971, redat integral: <http://intelart.blogspot.com/2008/02/nicolae-ceauescu-la-casa-scriitorului.html>.
44. Pleșa, Ion, *Scrisoare din anul 1849 a prefectului Avram Iancu referitoare la administrația românească din Munții Apuseni*, https://www.dacoromania-alba.ro/nr45/scrisoare_1849.htm.
45. Păunescu, Adrian, *Adrian Păunescu la SRI • De ce mințiți, măi fraților? La muncă, la bătut țărui cu c...rull!*, 1991, <https://www.youtube.com/watch?v=aT7OyytvrzI> – Arhiva Andrei Păunescu.
46. Păunescu, Adrian, *Nu știu nici azi ce este poezia*: <https://revistatango.ro/adrian-paunescu-nu-stiu-nici-azi-ce-este-poezia-352>.
47. Păunescu, Adrian, *Vă mulțumesc*, Versuri de ecou la *Cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu* din 6 februarie, 1986, <https://www.nwradu.ro/2018/12/poeziile-de-altadata-despre-ceausescu-primul-barbat-al-tarii/>.
48. Păunescu, Andrei, *Transnistria 1992, Război și Cenuclu*, Păunescu, Doina, Ion, Vieru, Snegur, Basarabia, <https://www.youtube.com/watch?v=m1DMTdqDZK8>, *Războiul din Transnistria, 1992*, Arhiva Andrei Păunescu You Tube, *Linia întâi a frontului*.
49. Păunescu, Andrei, *Viața lui Adrian Păunescu povestită de Andrei Păunescu*, 18 Mar 2011, 19:28: <https://jurnalul.ro/special-jurnalul/viața-lui-adrian-paunescu-povestita-de-andrei-paunescu-572269.html> – Arhiva Andrei Păunescu.
50. Popescu, Raul, *Alexandru Mușina, Poezia cotidianului și noul antropocentrism*, *Cartea săptămânii. Cronici*, Nr. 24, <https://www.litero-mania.com/alexandru-musina-poezia-cotidianului-si-noul-antropocentrism>.
51. România, Camera deputaților, <https://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=97&leg=1992&cam=1&idl=1>, 13.08.2024
52. *Șapte ani de la moartea lui Adrian Păunescu. Interviul emoționant cu fiul marelui poet*, Publicat pe 10.10.2017 la 00:16 Actualizat pe 10.10.2017 la 09:23 pe <https://spynews.ro/monden/video-sapte-ani-de-la-moartea-lui-adrian-paunescu-cenuclul-flacara-povestea-unui-fenomen-cultural-146253.html>, 18.07.2022.
53. Săraru, Dinu, *Romancier, Actualitatea unui poem emblematic și premonitoriu*, <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/actualitatea-unui-poem-emblematic-si-premonitoriu-1964392.html>.

54. Săraru, Dinu, „Toate poeziile pe care nu ți le-am scris”. Versuri de Ana-Maria Păunescu, o poetă din stirpea celor aleși, <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/toate-poeziile-pe-care-nu-ti-le-am-2172415.html>.

55. Simion, Eugen, „Adrian Păunescu a fost probabil ultimul poet social pe care l-am avut”, declarație pentru MEDIAFAX, BUCUREȘTI; 5.10.2010, 10:58, <https://www.mediafax.ro/cultura-media/eugen-simion-adrian-paunescu-a-fost-probabil-ultimul-poet-social-pe-care-l-am-avut-7693646>.

56. Simuț, Ion, *Scriitorul și romanul teatral. D.R. Popescu – 80*, în revistacultura.ro, august, 23, 2015: <https://revistacultura.ro/nou/scriitorul-si-romanul-teatral-d-r-popescu-80/>.

57. Șipoș, George, „Eu vă iubesc, tovarășe Ceaușescu”, <https://obiectivbr.ro/content/eu-va-iubesc-tovarase-ceausescu>.

58. Tabacu, Horia, *EVZ Special, Ana Blandiana: „Îl parodiasem pe Ceaușescu travestindu-l în Motanul Arpagic”* <https://evz.ro/ana-blandiana-il-parodiasem-pe-ceausescu-travestindu-l-in-motanul-arpagic.html>.

59. Țene, Al., Florin, *Amintiri de la revista Tribuna despre debutul lui Nichita Stănescu*, <https://www.napocanews.ro/2021/05/amintiri-de-la-revista-tribuna-despre-debutul-lui-nichita-stanescu.html>.

60. Teodorescu, Radu, *Mesianismul național ca păcat al mândriei*, https://www.academia.edu/42153166/MESIANISMUL_NA%C8%9AIONAL_CA_P%C4%82CA_T_AL_M%C3%82NDRIEI.

61. Vorbitor: Adrian Păunescu, *STENOGRAMA, Ședinței Senatului din 29 septembrie 2008, Ședința a început la ora 15.40., Lucrările ședinței au fost conduse de doamna senator Norica Nicolai, vicepreședinte al Senatului, asistată de domnii senatori Ivan Cismaru și Daniel Ilușcă, secretari ai Senatului*, sursa: <https://senat.ro/FisaSenator.aspx?ParlamentarID=51FDE719-62D8-4ECC-B7FF-7B29B2E564E9>.

LISTĂ DE PUBLICAȚII

1. Manuela, Pinte, THE POETRY OF THE SIXTIES. CONTEXTS AND TYPOLOGIES Journal of Romanian Literary Studies No. 19/2019, p. 780., <https://old.upm.ro/jrls>.
2. Manuela Pinte, ADRIAN PĂUNESCU – THE POET OF PROFOUND LOVE, Journal of Romanian Literary Studies No. ISSUE 28 / 2022, p.826,chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://asociatia-alpha.ro/jrls/28-2022-Jrls-d.pdf,https://asociatia-alpha.ro/jrls.php?page=Volumes
3. Manuela Pinte, THE MILITANT VISION IN THE LYRICISM OF ADRIAN PAUNESCU, Journal of Romanian Literary Studies ISSUE, No. 20 / 2020, p. 1001, chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgglefindmkaj/https://asociatia-alpha.ro/jrls/20-2020-Jrls-b.pdf.
4. MANUELA PINTEA: ÎNTRE ÎNTUNERIC ȘI LUMINĂ. LENA CONSTANTE 50, Literatura închisorilor – diasporă, disidență, apărut la Editura Actaeon Books, <https://uzpr.ro/10/11/2018/invitatie-la-prezentarea-volumului-literatura-inchisorilor-diaspora-disidenta/>Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România The Union of Professional Journalists of Romania, www.uzpr.ro
5. Manuela Pinte (PhD student). *Culture and propaganda During the Last Period of the Communist Regime in Romania: Flacăra Artistic Movement*, p. 85, MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE STATE UNIVERSITY «UZHGOROD NATIONAL UNIVERSITY», FACULTY OF FOREIGN PHILOLOGY NORTH UNIVERSITY CENTRE OF BAIJA MARE, ROMANIA FACULTY OF LETTERS MATERIALS OF Ist STUDENTS' INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE "PROBLEMS AND PERSPECTIVES OF MODERN PHILOLOGY AND EDUCATION", 6 - 7 May, 2021, Uzhhorod 2021.
6. Manuela Pinte, PATRIK SUSKIND, ESSAY WRITTER, *Journal of Romanian Literary Studies* No. 11/2024, p. 456, on 11 th edition GLOBALIZATION, INTERCULTURAL DIALOGUE AND NATIONAL IDENTITY, may, 2024.